Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МККП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 164 (5838) | 18 ліпеня 1937 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Сёння спаўняецца гадавіна гераічнай барацьбы іспанскага народу супроць фашызма за сваю незалежнасць, за свабоду.

12 месяцаў іспанскі народ мужна змагаецца з аб'яднанымі сіламі міжнароднага фашызма і рэакцыі, абараняючы родную краіну, дэмакратыю і свабоду, змагаючыся за справу ўсяго перадавога і прагрэсіўнага чалавецтва.

Гарачае прывітанне іспанскай кампартыі—баявому арганізатару адзінага народнага фронта барацьбы з фашызмам!

Гарачае прывітанне вялікаму, свабоднаму іспанскаму народу!

ЗА МОЦНУЮ КАРМОВУЮ БАЗУ

Няма патрэбы даказваць рашаючага значэння кармовай базы ў развіцці жывёлагадоўлі. Не выпадкова шкоднікі, якія арудвалі ў сістэме Наркамзема, прыкладалі ўсе намаганні, каб стварыць разрыў паміж ростам пагалоўя жывёлы і кармовай базай. Шкодніцкія дзеянні ворагаў своечасова не былі выкрыты. У гэтым адна з асноўных прычын таго, што многія калгасы Беларусі ў мінулую зіму перажывалі выключна цяжкае становішча з кармамі.

Зусім відавочна, што папярэдзіць паўтарэнне леташняй практыкі, зрабіць цяпер усё магчымае для стварэння моцнай кармовай базы — прамы абавязак зямельных, партыйных і совецкіх арганізацый.

Факты, аднак, паказваюць, што кіраўнікі многіх раёнаў не зрабілі палітычных вывадаў з урокаў мінулага года. Многія кіруючыя раённыя работнікі безадказна адносяцца да стварэння кармовай базы.

16 ліпеня ў «Звяздзе» апублікавана пастанова СНК БССР і ЦК КП(б)Б «Аб ходзе сенакашэння і сіласавання кармоў па Рэчыцкаму, Парыцкаму, Жлобінскаму і Суражскаму раёнах». У гэтых раёнах сенаўборку і сіласаванне прадаставілі самацёку. Бясклопатнасць прывяла да таго, што план сенаўборкі і сіласавання выконваецца нездавальняюча.

«Такое выкананне плана, — гаворыцца ў пастанове СНК і ЦК, — паказвае, што кіраўніцтва раёнаў не зразумела выключнай важнасці забеспячэння пагалоўя кармамі і не забяспечыла апаратыўнага кіраўніцтва, не здолела па-большэвіцку мабілізаваць актыў і ўсіх калгаснікаў на барацьбу за стварэнне трывалай кармовай базы ў раёне і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў гэтай справе».

Гэта ацэнка работы кіраўніцтва Рэчыцкага, Парыцкага, Жлобінскага і Суражскага раёнаў павінна паслужыць папярэджаннем кіраўнікам многіх іншых раёнаў, якія не ўзначальваюць барацьбы за стварэнне моцнай кармовай базы. Гэта асабліва датычыць кіраўніцтва Чачэрскага, Махаўскага, Свяцілавіцкага, Багушэўскага і Хоцімскага раёнаў, дзе план сенакосу выканан толькі ад 35 да 50 процантаў, і зрываецца ранняе сіласаванне.

Сенакос па рэспубліцы зацягнуўся, план выканан толькі на 70 процантаў. Становішча-ж з сіласаваннем проста нецярпімае. План па рэспубліцы выканан толькі на 14 процантаў. Адсутнасць трывогі за забеспячэнне жывёлы калгасаў і калгаснікаў кармамі ў Смалявіцкім, Чэрвеньскім, Крупскім, Уздзенскім, Капыльскім, Магілёўскім і Шклоўскім раёнах прывяла да таго, што план сіласавання па гэтых раёнах выканан не больш чым на 1—2 процанты. У Круглянскім раёне да сіласавання нават не прыступілі. Гэты факт паказвае, што сакратары райкомаў названых раёнаў, тт. Кулман, Касцюковіч, Новікаў, Панцыраў, Любаўцоў, Кузьмін, Герчыкаў і Шчэмераў і старшыні РВК тт. Харкевіч, Ацкі, Шулькін, Рубен, Ваньчук, Козінцаў і Жук не змагаюцца за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы. Жывую большэвіцкую справу тут падмянілі балбатнёй.

Разважанні накшталт таго, што няма зялёнай масы для сіласавання, не маюць ніякіх падстаў, і пускаюць іх людзі ў ход толькі для апраўдання сваёй бяздзейнасці. Вось канкрэтны факт.

У Брагінскім раёне план сіласавання выканан толькі на 15 проц. Чаму? Чакаюць бульбоўніка. А на балоце калгаса «2-я пяцігодка» не скошана звыш 80 гектараў аіру і асакі.

Або Журавіцкі раён. Тут таксама хапае і сіласарэзак, і цягавай сілы, і зялёнай сіласнай масы. А між тым большасць калгасаў раёна да сіласавання не прыступіла. Гэта пасля таго, як у мінулым годзе ў калгасах не было чым карміць жывёлу, а ў «Дружбе», «Баявіку» і ў іншых калгасах раёна беспакарана арудаваўшыя шкоднікі дабіліся масавага падзяжу жывёлы.

На жаль, Журавічы не ўяўляюць сабой выключэння. Не ў меншай ступені шкодніцтвам у жывёлагадоўлі быў закрануты Талачынскі раён. І што-ж? Многія калгасы раёна пачалі касіць сена толькі ў апошніх чыслах чэрвеня. З 20 сельсаветаў раёна ў 12 сіласаваць не пачалі. Арганізацыяй працы на сенаўборцы ніхто не займаецца. У некаторых калгасах Азерыцкага, Няклюдаўскага і іншых сельсаветаў ёсць выпадкі, калі асобныя калгаснікі косяць калгаснае сена ў сваю карысць, спасваюць сенажаці. На гэтае грубейшае парушэнне статута сельгасарцелі ніхто ў раёне не рэагуе.

Сігналы аб самавольным захваце калгаснай сенажаці некаторымі антыкалгаснымі элементамі паступаюць і з іншых раёнаў. Вораг будзе дабівацца раскрадання і псавання кармоў. Належнай барацьбы з псаваннем ураджаю траў яшчэ няма. У Брагінскім раёне ў калгасах «Трэці рашаючы» і «Другая пяцігодка» сена, няправільна застагаванае, пачало гніць. Чарнее і гніе сена ў пракосах. Апошняе — вынік дапушчанага разрыву паміж касавіцай і стагаваннем.

У кожным раёне ў паасобку зараз-жа павінны быць прыняты ўсе меры, каб у бліжэйшыя-ж дні поўнасцю закончыць сенаўборку і максімальна нагнаць прапушчанае па сіласаванню. Гэта тым больш неабходна, што рэспубліка ўступае ў паласу масавай уборкі хлябоў. Трэба дабіцца карэннага палепшання арганізацыі працы, паўсюднага ўкаранення індывідуальнай здзельшчыны і заахвочання стаханаўскай работы, каб забяспечыць масавае перавыкананне норм выпрацоўкі.

«Сур'ёзнасць становішча з кармамі ў бягучым годзе, — гаворыцца ў пастанове СНК і ЦК, — патрабуе не толькі выканання плана ўборкі сенакосаў і сіласавання, але і перавыканання іх». А такія магчымасці ў нас ёсць. Трэба ў кожным калгасе ў паасобку на агульных сходах калгаснікаў сур'ёзна прадумаць, колькі патрабуецца кармоў, якія ёсць дадатковыя крыніцы, як лепш захаваць кармы і т. д. Трэба забяспечыць, каб поўнасцю былі скошаны ўсе травастоі балот, лясоў, палос адчужэння і т. д. Неабходна перавыканаць план другога ўкосу, скарыстаўшы атаву як для сена, так і для сіласавання. Нарэшце, трэба шырока пераняць вопыт перадавых калгасаў, якія як дадатковую крыніцу кармовага балансу скарыстоўваюць галінны корм.

З практыкі мінулага года мы ведаем, што ў многіх калгасах нехапіла кармоў толькі з-за нерацыянальнага і варварскага іх скарыстання. Кармовыя балансы складаліся няправільна або проста па-шкодніцку. Усё гэта зараз павінна быць улічана. Між тым, Наркамзем і райземаддзелы і не прыступілі нават да складання кармовых балансаў, адкладаючы гэта на невядомы час.

Трэба абвясціць барацьбу за захаванне і рацыянальнае выдаткаванне кожнага кілограма кармоў, у прыватнасці саломы ад убраных хлябоў. Каб зэканоміць салому на корм і ў той-жа час накапіць як можна больш гною, перадавыя калгасы скарыстоўваюць на падсціл жывёле торф, яловыя лапкі, мох, ліспе. Можна і трэба гэта мерапрыемства ўкараніць у кожным калгасе.

Зямельныя органы абавязаны паклапаціцца аб кармах для жывёлы аднаасобнікаў. Факты, аднак, паказваюць што ў некаторых раёнах аднаасобніка скінулі з рахунка. Вось, напрыклад, Чырвонаслабодскі раён. Канчаецца перыяд сенаўборкі, аднаасобнікі Чырвонаслабодскага сельсовета не ведаюць, дзе ім касіць. Іх сенажаці самавольна занялі калгасы «Воля» і «Чырвоны пагранічнік». Яны звярнуліся са скаргай да загадчыка райза тав. Чарныша. Апошні адсылае іх да землеўпарадчыка Гінзбурга, а той зноў да Чарныша. А тым часам аднаасобнікі астаюцца без сенажаці.

Партыя і ўрад робяць усё магчымае для таго, каб разам з аграмаджанай жывёлай калгасаў забяспечыць кармамі жывёлу індывідуальнага карыстання калгаснікаў. Аб гэтым сведчыць указанне наркома земляробства СССР тав. Чарнова, апублікаванае 16 ліпеня ў нашай газеце. Калгаснікам выдаецца натурай аванс сена ў лік працадзён з 1 укосу—ад 15 да 25 процантаў, з другога ўкосу—ад 25 да 35 проц. ад скошанага і ўбранага сена, адначасова са здачай сена дзяржаве па кантрактацыі і забеспячэннем сенам аграмаджанай жывёлы калгасаў.

Гэта ўказанне трэба растлумачыць на калгасных сходах і мабілізаваць калгаснікаў на барацьбу за стварэнне моцнай кармовай базы, на паспяховае выкананне кантрактацыйных дагавораў па здачы сена дзяржаве.

Пара Наркамзему БССР і яго органам на месцах падумаць і аб сур'ёзнай рабоце па палепшанню лугоў і пасьбішч. Гэту работу трэба пачаць у бліжэйшы час, каб ужо ў будучым годзе адчуваць яе эфект.

Барацьба за стварэнне моцнай кармовай базы для соцыялістычнай жывёлагадоўлі —баявая задача Наркамзема і кіраўніцтва ўсіх раёнаў рэспублікі.

АБ УЗНАГАРОДЖАННІ т. Н. І. ЕЖОВА ОРДЭНАМ ЛЕНІНА

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА СССР.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт СССР **пастанаўляе:**

За выдатнейшыя поспехі ў справе кіраўніцтва органамі НКВД па выкананню ўрадавых заданняў узнагарадзіць таварыша **Н. І. Ежова ордэнам Леніна.**

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта Саюза ССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
17 ліпеня 1937 г.

НА СТАНЦЫІ „ПАЎНОЧНЫ ПОЛЮС“

У Галоўпаўночморшляху атрымана ад зімоўшчыкаў на Паўночным полюсе наступная радыёграма:

«Ноччу 14-га назіралі першы сур'ёзны сціск на паўднёвай ускраіне нашага поля. Параўнальна малады лёд метровай таўшчыні нагрмадзіўся шырокай градой, месцамі вышынёй да 8 метраў. Штуршкоў не адчувалі, бо наша поле ў некалькі квадратных кілометраў, пры сярэдняй таўшчыні 3 метры, важыць некалькі дзесяткаў мільёнаў тон, валодае велізарнай інэрцыяй. Мы вельмі задаволены сваёй ільдзінай. Аднак, пільнасці не губляем. Круглыя суткі сачым за старымі трэшчынамі».

ГЕРОІ ІСПАНСКАЙ ЭПАПЕІ

ВАЛЕНСІЯ (горад на ўсходнім узбярэжжы Іспаніі), 16 ліпеня. (БЕЛТА). Энрыке Лістэр, былы каменшчык, адзін з самых выдатных кіраўнікоў рэспубліканскай народнай арміі, камандзір дывізіі, якая гераічна змагаецца на цэнтральным фронце і прымала ўдзел у гвадалахарскіх баях, зрабіў карэспандэнту ТАСС наступную заяву:

«Прысутнасць у Іспаніі лепшых сыноў усіх народаў свету, якія добраахвотна ўступілі ў нашу народную армію, каб поплеч з іспанскім народам змагацца супроць міжнароднага фашызма і за нацыянальную незалежнасць Іспаніі, з'яўляецца фактам велізарнага міжнароднага значэння, які сведчыць аб салідарнасці паміж свабоднымі і чэснымі барацьбітамі супроць фашысцкага варварства. Праліваючы кроў разам з намі, у тых-жа акопах, яны злучылі іспанскі народ непарыўнымі сувязямі з іншымі народамі, і гэтых сувязей не парве ніхто.

Зукач, Бэймлер, Пічэлі і многа іншых таварышоў, герояў сваіх народаў і нашага народу, з'яўляюцца рыцарамі перадавога і прагрэсіўнага чалавецтва, якое мы абараняем. Яны загінулі слаўнай смерцю, яны—героі той эпапеі, якую мы ствараем на франтах і ў тыле нашай радзімы».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

МАДРЫДСКІ ФРОНТ

Агенцтва Гавас перадае з Мадрыда, што ў раёне Вільянуэва дэль Пардыльо (на паўночны захад ад Мадрыда) мяцежнікі на працягу дня 16 ліпеня неаднаразова прабавалі атакаваць рэспубліканскія пазіцыі. Атакі былі падтрыманы танкамі. Усе атакі былі паспяхова адбіты рэспубліканскімі часцямі.

Згодна зводкі іспанскага міністэрства абароны, мяцежнікі ў ноч на 15 ліпеня інтэнсіўна бамбардыравалі пазіцыі рэспубліканцаў у раёне Вільяфранка дэль Кастыльо (на паўночны захад ад Мадрыда). На працягу дня мяцежнікі прадпрымалі ярасныя, але без поспеху атакі ў тым-жа раёне і панеслі вялікія страты. Агнём рэспубліканскай артылерыі быў знішчан арсенал, які размешчан у Вільяфранка дэль Кастыльо. Відаць, у арсенале знаходзілася вялікая колькасць вайсковага снаражэння, бо ўзрывы прадаўжаліся больш 20 мінут.

Мадрыдскі карэспандэнт агенцтва «Эспань» прыводзіць некаторыя падрабязнасці баёў, якія разгарнуліся 15 ліпеня на паўночна-заходнім участку мадрыдскага фронта. Па словах карэспандэнта, баі вызначаліся ўпартым характарам. Рэспубліканская пяхота, падтрымліваемая авіяцыяй, пядзь за пядзю займала тэрыторыю якую мяцежнікі ўмацавалі ўсімі сродкамі што былі ў іхнім распараджэнні. Мяцежнікі сканцэнтравалі ў гэтым раёне таксама вялікую колькасць войск і багатае ваеннае снаражэнне. Тым не менш прасоўванне рэспубліканскіх войск прадаўжаецца.

Па паведамленню карэспандэнта газеты «Тан» з Мадрыда, раніцою 16 ліпеня батарэя мяцежнікаў, размешчаная на захад ад Мадрыда, на працягу гадзіны абстрэльвала горад. Ёсць раненыя.

У 17 гадзін 55 мінут 32 рэспубліканскія знішчальнікі, суправаджаўшыя бамбардыроўшчыкаў, далі бой самалётам мяцежнікаў над Мадрыдам. У рэзультаце бою было збіта 6 фашысцкіх самалётаў «Фіят». Рэспубліканцы страцілі адзін самалёт.

У 19 гадзін 40 мінут пяць рэспубліканскіх самалётаў-бамбардыроўшчыкаў зрабілі атаку на аэрадром мяцежнікаў на захад ад Талаверы.

АРАГОНСКІ ФРОНТ

Згодна паведамленняў іспанскага міністэрства абароны ад 16 ліпеня, рэспубліканскія войскі ўтрымліваюць пазіцыі, заваяваныя імі ў баях 5 і 6 ліпеня. Дзеянні праціўніка абмяжоўваюцца спробай прарваць умацаванні Альбарасіса. Рэспубліканцы занялі новыя пазіцыі, размешчаныя ў 17 кілометрах ад Сарагосы.

* * *

Агенцтва Гавас перадае, што па афіцыяльных даных іспанскага міністэрства абароны, лік палонных, захвачаных рэспубліканскімі войскамі ў часе апошняга наступлення на мадрыдскім фронце, дасягае каля 2 тыс. чалавек, сярод якіх ёсць афіцэры. (БЕЛТА).

АМЕРЫКАНСКІ НАРОД ШАНУЕ ГЕРОЯЎ-ЛЕТЧЫКАЎ

САН-ДЫЕГО (штат Каліфорнія—ЗША), 15 ліпеня. (БЕЛТА). Папулярнасць экіпажа «АНТ-25» у Каліфорніі надзвычайна вялікая. Усюды совецкіх лётчыкаў сустракаюць з выключнай цеплынёй, горача паціскаюць ім рукі і выказваюць сваё захапленне. Хоць лётчыкі прыбылі ў Сан-Дыего пасля 23 гадзін па ціхаакіянскаму часу, у гасцініцы іх чакала шматлікая група журналістаў, якія засыпалі лётчыкаў пытаннямі.

Тт. Громаў, Юмашоў, Данілін намераны сёння ў другой палове дня выехаць у Лос-Анжэлос.

* * *

САН-ДЫЕГО, 16 ліпеня. (БЕЛТА). На снеданні ў гонар совецкіх герояў, якое адбылося ў самай вялікай гасцініцы горада, прысутнічала звыш 250 чалавек, уключаючы вышэйшы морскі каманды склад Ціхаакіянскага флота ЗША, вышэйшы камандны склад амерыканскай арміі, афіцыяльных прадстаўнікоў буйнейшых авіякампаній, вядомых лётчыкаў і прадстаўнікоў дзелавога свету.

Прамоўцы, у тым ліку афіцэры морскага флота і арміі ЗША, горача віталі совецкіх лётчыкаў, выказваючы ўпэўненасць, што гэты палёт яшчэ больш умацуе адносіны паміж двума краінамі.

Як толькі совецкія лётчыкі ўвайшлі ў зал, усе прысутныя ўсталі і громка віталі герояў.

* * *

ЛОС-АНЖЭЛОС (штат Каліфорнія — ЗША), 16 ліпеня. (БЕЛТА). Вялікі натоўп горача вітаў на вуліцах Лос-Анжэлоса тт. Громава, Юмашова і Даніліна, якія накіроўваліся ў будынак муніцыпалітэта, (гарадскога самакіраўніцтва), дзе іх афіцыяльна вітаў мэр (глава самакіраўніцтва) горада.

ПРЫВІТАННІ БРАЦКІХ КОМПАРТЫЙ

НЬЮ-ЁРК (буйнейшы цэнтр ЗША). 16 ліпеня. (БЕЛТА). Як перадае газета «Дэйлі Уоркер», Цэнтральны Камітэт компартыі ЗША паслаў наступнае прывітанне тт. Громаву, Юмашову і Даніліну: «Самы гарачы і захапляючы прывет героям соцыялізма, якія здзівілі свет гістарычным пералётам.

Уся Амерыка ўшаноўвае бясстрашных сыноў працоўнага народу, якія з'явіліся, як пасланцы міру і дружбы паміж народамі Амерыкі і СССР.

Ваша бліскучае дасягненне, якое паследвала так хутка пасля паспяховага пералёту тт. Чкалава, Байдукова і Белякова, паказала, што гэта не адзінкавая сенсацыя, але плады соцыялізма, соцыялістычнай навукі і арганізацыі, кіруемай і натхняемай комуністычнай партыяй Совецкага Саюза і яе вялікім, геніяльным правадыром таварышам Сталіным. Прывет, дарагія таварышы! Вы пакрылі сябе і вялікую справу соцыялізма славай. **Фостэр, Браўдэр».**

* * *

ПАРЫЖ (сталіца Францыі). 16 ліпеня. (БЕЛТА). Орган компартыі «Юманітэ» публікуе наступную прывітальную тэлеграму, адпраўленую слаўным совецкім лётчыкам сакратарыятам ЦК компартыі Францыі:

«Цэнтральны Камітэт КПФ перадае гарачае прывітанне героям паветра Громаву, Юмашову і Даніліну, якія пабілі сусветны рэкорд дальнасці палёту і звязалі ўзмахам крылляў Маскву са Злучанымі Штатамі праз Паўночны полюс. Гэтыя лётчыкі пакрылі новай славай «Крыллі Советаў», якія ўжо саслужылі вельмі вялікую службу справе навукі і чалавецтва».

ПАДПІСАННЕ АНГЛА-СОВЕЦКАГА МОРСКАГА ПАГАДНЕННЯ

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 17 ліпеня. (БЕЛТА). Як перадае агенцтва Рэйтэр, сёння падпісана двухбаковае морскае пагадненне паміж Англіяй і СССР. Адначасова падпісана таксама англа-германскае морскае пагадненне.

* * *

Англа-совецкае морскае пагадненне, падпісанае ў Лондане, прадугледжвае ўстанаўленне вядомых якасных лімітаў для асноўных катэгорый ваенна-морскіх суднаў і ўзаемную інфармацыю аб ваенна-морскім будаўніцтве.

Пагадненне адпавядае ў асноўных рысах пагадненню аб морскіх узбраеннях, падпісанаму 25 сакавіка 1936 года паміж Англіяй, Францыяй і ЗША. Пасля падпісання гэтага пагаднення з Францыяй і ЗША англійскі ўрад звярнуўся да ўрада СССР з прапановай аб заключэнні падобнага-ж пагаднення паміж СССР і Англіяй.

Совецкі ўрад прыняў гэту прапанову, абумовіўшы, аднак, сваю згоду тым, каб падобныя-ж абавязацельствы былі прыняты і Германіяй. Апрача таго, совецкі ўрад агаварыў, што тыя абмежаванні, якія будуць устаноўлены англа-совецкім морскім пагадненнем, не будуць пашырацца на морскія сілы СССР на Далёкім Усходзе да таго часу, пакуль не будзе заключана спецыяльнае пагадненне па гэтаму пытанню паміж СССР і Японіяй.

Абедзве гэтыя агаворкі совецкага ўрада ўлічаны і зафіксаваны ў дасягнутым пагадненні.

Плакат рэволюцыйнай Іспаніі. На плакаце надпіс: «Уступайце ў міліцыю для барацьбы супроць фашызма».

ПРАБЫВАННЕ ТУРЭЦКІХ МІНІСТРАЎ У МАСКВЕ

Прыезд у Маскву з афіцыяльным візітам двух прадстаўнікоў турэцкага ўрада—міністра замежных спраў п. Рушцю Араса і міністра ўнутраных спраў і генеральнага сакратара народна-рэспубліканскай партыі п. Шукру Кая, іхнія сустрэчы і гутаркі са старшынёй Совета Народных Камісараў тав. Молатавым, народным камісарам замежных спраў тав. Літвінавым і іншымі членамі совецкага ўрада далі магчымасць, у рэзультаце вельмі сяброўскага і шчырага абмену думак па пытаннях міжнароднай палітыкі, зрабіць наступную канстатацыю:

1. Устаноўленыя каля 16 год таму назад паміж СССР і Турэцкай рэспублікай адносіны шчырай дружбы, умацаваныя заключанымі паміж абодвума дзяржавамі двухстароннімі і шматстароннімі дагаворамі і пагадненнямі, вытрымаўшыя іспыт усіх фазісаў міжнароднага жыцця на працягу столькі працяглага перыяду часу, з несумненнасцю даказалі сваю поўную каштоўнасць для інтарэсаў абодвух краін.

2. Гэтыя-ж інтарэсы патрабуюць захавання ў поўным аб'ёме існуючых адносін і на будучы час у якасці нязменнага трывалага элемента знешняй палітыкі абодвух дзяржаў.

3. Совецка-турэцкая дружба аказалася вельмі важным фактарам усеагульнага міру, інтарэсам якога будзе адпавядаць захаванне і далейшае развіццё гэтай дружбы.

4. Сёнешняе трывожнае міжнароднае становішча, створанае агрэсіўнымі тэндэнцыямі, якія праяўляюцца ў міжнародным жыцці, не можа не ўскладаць на ўсе міралюбівыя дзяржавы асаблівых клопатаў па захаванню міру і ўсеагульнай безапаснасці на базе непадзельнасці міру і калектыўнай безапаснасці.

5. Адносіны дружбы і ўзаемнага давер'я паміж СССР і Турцыяй, іхняя шчырая прыхільнасць да ідэі міру і вышэйадзначаных прынцыпаў Лігі нацый, іхняя рашымасць садзейнічаць найлепшай арганізацыі сіл міру і пазбягаць усяго таго, што магло-б быць падтрыманнем ці патураннем сіл агрэсіі, — ствараюць глебу для асабліва плённага супрацоўніцтва паміж імі па ўмацаванню ўсіх элементаў патэнцыяла міру. (БЕЛТА).

У НАРКАМАЦЕ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ

16 ліпеня кітайскі пасол у СССР Цзян Тын-фу наведаў народнага камісара замежных спраў тав. М. М. Літвінава і па даручэнню свайго ўрада перадаў яму тэкст заявы міністэрства замежных спраў Кітайскай рэспублікі, якая гаворыць:

«Ноччу 7 ліпеня японскія войскі, праводзіўшыя манеўры каля Люкоуцзяо (што не дазволена нават умовамі пратакола 1901 года), раптоўна атакавалі горад Ванпін, гарнізон якога аказаў ім супраціўленне.

Кітайскія ўлады, жадаючы дабіцца мірнага ўрэгулявання, ужылі ўсе намаганні, каб дасягнуць спынення варожых дзеянняў шляхам абаюднага адводу войск. Але кожны раз, калі дасягалася дагаворанасць, такавая амаль неадкладна адна за другой зрывалася ў рэзультаце аднаўлення нападу з боку японскіх войск. Між тым, вайсковыя дзеянні распаўсюдзіліся на бліжэйшыя ваколіцы Бэйпіна, і з Манчжурыі, Карэі і Уласна-Японіі ў правінцыю Хэбэй спешна накіроўваюцца японскія падмацаванні ў вялікай колькасці. Лічуць, што ў раёне Бэйпіна і Цзяньцзіна сканцэнтравана ўжо больш 100 самалётаў і 20.000 войск, гатовых ў любы момант выклікаць яшчэ больш сур'ёзную сутычку.

Бадай ці неабходна ўказваць, што раптоўны напад на Люкоуцзяо і ўтаржэнне ў Паўночны Кітай буйных японскіх ваенных сіл складаюць яўнае парушэнне суверэнітэта Кітая і супярэчаць літары і духу дагавору 9-ці дзяржаў, парыжскага мірнага пакта і статута Лігі нацый. Калі прадаставіць крызісу, выкліканаму агрэсіўнымі дзеяннямі Японіі ў Кітаі, развівацца сваім шляхам, дык ён не толькі неадкладна парушыць мір ва ўсходняй Азіі, але ён можа пацягнуць за сабой непрадбачаныя вынікі і для астатняга свету.

Будучы абавязаны прымяняць для абароны сваёй тэрыторыі, нацыянальнага гонару і існавання ўсе сродкі, якія ў яго ёсць, Кітай, тым не менш, гатоў вырашыць свае рознагалоссі з Японіяй любымі мірнымі сродкамі, вядомымі ў міжнародным праве і дагаворах».

Кітайскі пасол паведаміў тав. Літвінаву, што аналагічнае паведамленне зроблена кітайскім урадам усім дзяржавам, удзельнікам вашынгтонскага дагавору 9-ці дзяржаў. (БЕЛТА).

НА ПАСЯДЖЭННІ ЛОНДАНСКАГА КАМІТЭТА

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 16 ліпеня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, сёння адбылося пленарнае пасяджэнне лонданскага камітэта па неўмяшанню, якое цягнулася адну гадзіну і было перарвана па прапанове прадстаўніка Францыі Корбена.

Лорд Плімут выклаў англійскі праект (гл. «Звязду» ад 17 ліпеня), пасля чаго з прамовамі выступілі прадстаўнікі Германіі і Італіі Рыбентроп і Грандзі. У сваіх выступленнях Рыбентроп і Грандзі згадзіліся прыняць англійскую прапанову, як базу для дыскусіі. Корбен папрасіў перарваць пасяджэнне з тым, каб атрымаць дадатковыя інструкцыі ад свайго ўрада.

* * *

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 16 ліпеня. (БЕЛТА). Як перадае агенцтва Рэйтэр, на пасяджэнні камітэта па неўмяшанню ў справы Іспаніі, якое адбылося ў другой палове дня, усе прысутныя згадзіліся прыняць англійскі план у якасці асновы для дыскусіі. Англійскі план перадаецца ў падкамісію пры старшыні. Пасяджэнне падкамісіі адбудзецца, магчыма, 20 ліпеня. На гэтым пасяджэнні прадстаўнікі розных краін больш падрабязна выкладуць свае пункты гледжання.

ЗВОДКІ І САПРАЎДНАСЦЬ

Амаль усе калгасы Чэрыкаўскага раёна прыступілі да жніва выбарачным парадкам. Збожжавыя культуры асабліва на ўзвышаных месцах упаўне паспелі. У Ветрынскім сельсовеце ўжо ўбрана 64 гектары, у Язерскім — 87 гектараў і г. д. Усяго па раёну ўбрана каля 400 гектараў збожжавых.

Што паказалі першыя дні ўборкі?

Калі верыць зводкам райза — усё добра: інвентар адрамантован, машыны падрыхтаваны і складскія памяшканні ў гатоўнасці... Але нельга верыць зводкам райземаддзела. Зусім іншы малюнак бачыш, пабываўшы ў калгасах раёна.

Многія калгасы раёна ўборку сустрэлі непадрыхтаванымі. Няспраўнымі аказаліся жняяркі, не назублены сярпы; у некаторых калгасах наогул нехапае сярпоў. Гумны не ачышчаны ад смецця, не падрыхтован транспарт для возкі снапоў.

Ёсць у раёне калгасы, якія сур'ёзна падрыхтаваліся да ўборачнай. Вось, напрыклад, калгас «Другая пяцігодка», Рэчыцкага сельсовета. Сенаўборку ён завяршыў паспяхова, добра адрамантаваны ўсе жняяркі, да якіх прымацаваны вадзіцелі, падрыхтаваны свірны для ссыпкі збожжа, гумны ачышчаны, адкрыты яслі і г. д.

На жаль, такіх калгасаў мала. У тым-жа Рэчыцкім сельсовеце астатнія калгасы аказаліся непадрыхтаванымі да ўборкі. У калгасе «Чырвоны Кастрычнік», Дзепрынскага сельсовета (старшыня Мастароў), стаіць жняярка ў раскінутым выглядзе, не адрамантаваны малатарні.

Першыя дні ўборкі таксама паказалі дрэнную арганізацыю працы ў многіх калгасах. Не ўсюды ўведзена індывідуальная здзельшчына, не арганізаваны звенні. Некаторыя калгасніцы на работу выходзяць позна, або зусім не працуюць. Адна з прычын гэтага — адсутнасць ясляў.

Злачынна правяло падрыхтоўку да ўборкі кіраўніцтва МТС — дырэктар Лушанскі. Частка ільноцерабілак не адрамантавана. З 7 складаных малатарань адрамантаваны чатыры. Да рэчы, і іх рамонт нядобраякасны. Шмат машын МТС раскідана па калгасах няспраўнымі. Лушанскі «даручыў» рамонт гэтых машын старшыням калгасаў, але ён ніколі і не думаў праверыць ці рамантуюць іх.

Аб дрэннай рабоце Лушанскага ўжо многа раз сігналізавала раённая газета, але ніякіх вывадаў ён не зрабіў. Прычыны правалу рамонту — адсутнасць клопатаў аб рамонтных рабочых. Ніякай палітычна-масавай работы сярод рабочых МТС ні дырэктар, ні яго намеснік па палітчасці Сухавіцкая не праводзяць, заработная плата выплачваецца нясвоечасова, рабочыя не мабілізаваны на хутчэйшую ліквідацыю прарыву па рамонту.

Тав. Кліменка працуе загадчыкам райземаддзела не вельмі даўно, але гэта не знімае з яго адказнасці. Ён павінен быў з самага пачатку перабудаваць работу апарата ў адпаведнасці з задачамі ўборачнай. Пакуль што гэтага не відаць.

У Чэрыкаве ўборку ўраджаю сустрэлі непадрыхтаванымі.

ПЕРАЛЁЎ.

РЭЧЫЦКАЯ МТС НЕ ГАТОВА ДА УБОРКІ

У Рэчыцкім раёне асобныя калгасы прыступілі да ўборкі зернавых пасеваў. Праз некалькі дзён распачнецца масавая ўборка, у правядзенні якой Рэчыцкай МТС належыць выключна вялікая роля. Ад работы МТС залежыць поспех уборкі ўраджаю ў палове ўсіх калгасаў раёна. Дырэктар МТС т. Карпенка, помпаліт т. Мазурэнка мелі дастаткова часу для прывядзення ў поўную гатоўнасць трактарнага парка.

Аднак МТС не гатова да ўборкі, палова трактараў яшчэ не падрыхтавана да ўборачнай кампаніі. Трактары не могуць выйсці ў поле з-за дробных недаробак, як адсутнасць лямпак і інш.

Механік Райхман спасылаецца на тое, што МТС не мае грошай на закупку гэтых дробязей. Гэта смехатворнае тлумачэнне не заслугоўвае ўвагі таму, што на закупку іх патрабуюцца нязначныя грошы. У гэтым годзе ўпершыню на калгасных палях Рэчыцкага раёна будуць працаваць камбайны. Але да гэтага часу не распрацаваны маршруты для работы камбайнаў, не ўкамплектован штат абслугоўваючых камбайны рабочых, няма мяхоў для адвозкі збожжа, невядома хто і на чым будзе адвозіць зярно з поля ад машыны.

Наркамзем БССР не засылае бочак для гаручага, якія занаражаны Рэчыцкай МТС па плану.

П. ЧЫКУН.

НЕ СТВАРАЮЦЬ КАРМОВАЙ БАЗЫ

У мінулую зіму многія калгасы раёна перажывалі вялікія труднасці з кармамі. На жаль, і сёння ў раёне не зроблены вывады з гэтага. Няма належнай барацьбы за стварэнне кармовай базы.

Пачынаецца ўборка збожжа, а ў раёне не скошаны натуральныя сенажаці. Спрыяючае надвор'е для разгортвання сенаўборкі не скарыстоўваецца. У некаторых сельсоветах (Палюскі, Высокачарадзецкі, Валосаўскі, Еўлахаўскі) да сенакосу прыступілі толькі ў апошніх чыслах чэрвеня. І гэта пры тых умовах, калі, паводле заявы старшыні Еўлахаўскага сельсовета Рыцінскага, у калгасах не хопіць 20 проц. сена.

Не гледзячы на напружанасць кармовага баланса, пачалі сіласаваць толькі ў васьмі (з дваццаці) сельсоветах раёна, ды і тут план сіласавання выканан на 5—10 проц.

Не лепш абстаіць справа са складаннем кармовых балансаў. У многіх сельсоветах гэта важнейшае мерапрыемства перадаручана калгасным рахункаводам.

У некаторых калгасах раёна (імя Комінтэрна, Азеранскага сельсовета, «Чырвоны барэц», Няклюдаўскага сельсовета) калгаснікі самі для сябе косяць сена, псуюць калгасную сенажаць. Гэтай практыцы не дадзен належны адпор, хаця кожны разумее, што справа ідзе аб грубейшых парушэннях статута сельгасарцелі, аб падрыве кармовай базы калгаснай жывёлагадоўлі.

Усё гэта ў сваю чаргу робіць дрэнны ўплыў на выкананне кантрактацыйных дагавораў па здачы сена дзяржаве.

Недапушчальнае становішча з падрыхтоўкай кармовай базы ў раёне тлумачыцца перш за ўсё тым, што кіруючыя арганізацыі раёна — райком партыі, райземаддзел і МТС — не стварылі ў калгасах належнай грамадскай думкі вакол пытанняў кармовай базы, аператыўна не кіруюць сенаўборкай і сіласаваннем.

Э. КІПЕР

Стаханавец сенаўборкі калгаснік сельгасарцелі імя Калініна, Беліганскага сельсовета, Бярэзінскага раёна, т. Жэўнеровіч В. скошвае ў дзень па 1,5 гектара.

ПАРОЧНЫЯ МЕТАДЫ РАБОТЫ БРАГІНСКАГА РАЙЗЕМАДДЗЕЛА

Кожны дзень дзесяткі старшынь калгасаў, брыгадзіраў, калгаснікаў і аднаасобнікаў Брагінскага раёна звяртаюцца ў раённы зямельны аддзел за вырашэннем розных пытанняў па сельскай гаспадарцы.

28 чэрвеня ў райземаддзеле быў самы людны дзень. За гэты дзень загадчык тав. Катляроў прыняў многа наведвальнікаў.

Першым да яго звярнулася старшыня калгаса імя Парыжскай комуны тав. Сушчанка. Яна хацела расказаць загадчыку райземаддзела аб тым, што ў калгасе арудуе класавы вораг, які атруціў мыш'яком 48 галоў свіней, жывых парасят закопваў у зямлю.

Але не паспела тав. Сушчанка выказаць сваю думку, як Катляроў закрычаў:

— Ты крэдыт на пчолы не аформіла. Зараз-жа бяжы ў банк. Май на ўвазе, што ў далейшым я не пацярплю такой тваёй работы.

Так «дапамагае» загадчык райземаддзела маладому старшыні калгаса тав. Сушчанка, якая працуе старшынёй калгаса ўсяго з 10 чэрвеня, а да гэтага часу была радавой калгасніцай.

Старшыня калгаса скардзіцца Катлярову, што няма жняярак, слабая працоўная дысцыпліна. Катляроў не выслухаў яго, пачаў пагражаць:

— Май на ўвазе, як толькі ў мяне будзе аўтамашына, я да цябе прыеду. Але не чакай ад мяне дабра. Запамятай... Ага, кажуць, што ў цябе ягады добрыя (тут Катляроў панізіў тон). Мне кілаграмчыкаў пяць прывязі.

Заўважыўшы, што тут-жа прысутнічае каля 10 работнікаў райземаддзела, Катляроў дадаў: зрабі так, каб усе калгаснікі ведалі, што ты іх вязеш мне.

Такія адносіны да наведвальнікаў загадчыка райземаддзела Катлярова.

Не дзіўна, што старшыні калгасаў, брыгадзіры і калгаснікі, мінаючы райземаддзел, за вырашэннем пытанняў звяртаюцца ў райком партыі і райвыканком.

Апарат райземаддзела налічвае 42 работнікаў. Многія з іх, як аграномы Пакаташкін, Емельянаў, старшы заатэхнік Панеўчык, меліяратары і тэхнікі-будаўнікі, сядзяць у канцылярыі, займаюцца пустымі размовамі, гуляюць у більярд. У калгасы яны не выязджаюць, ад іх яны адарваліся.

Літаральна за некалькі крокаў ад райземаддзела калгасы «Другая пяцігодка», «Трэці рашаючы» дрэнна праводзяць сенаўборку, складаюць стагі няправільна. Пайшлі дажджы, і сена ў стагах пачало гніць. Гніе сена і ў пракосах. У раёне пануе школьная «тэорыя», што да сушкі сена можна будзе прыступіць тады, як поўнасцю правядуць сенакашэнне. Аграномы Пакаташкін і Емельянаў сцвярджаюць, што пачарнеўшае ад дажджу сена больш смачнае.

Райземаддзел не змагаецца за стварэнне моцнай кармавой базы для сацыялістычнай жывёлагадоўлі. Большасць калгасаў зусім не прыступіла да сіласавання, спасылаючыся на тое, што няма чаго сіласаваць. І гэта тады, як у адным толькі калгасе «Другая пяцігодка» не скошана 80 гектараў аіру і асакі.

Усё гэта — вынікі парочнага кіраўніцтва калгасамі з боку райземаддзела, які адарваўся ад мас калгаснікаў, і адсутнасці кантролю за дзейнасцю райземаддзела з боку старшыні РВК і раённага камітэта партыі.

Ян. КОНТУС.

Бяздушныя чыноўнікі з Чэрыкава

(ПІСЬМО ЧЫРВОНААРМЕЙЦА)

У 1935 годзе мяне прызвалі ў рады РСЧА. Дома асталіся цяжарная жонка, старыя бацькі і дзве малалетнія сястры.

У 1936 годзе нарадзілася дзіцё. Жонка ўвесь час працавала настаўніцай у вёсцы Вепрынг, Чэрыкаўскага раёна. Калі скончыўся дэкрэтыўны адпачынак, яна звярнулася з просьбаю да райана, каб яе пакінулі працаваць у самым Чэрыкаве, таму што ў вёсцы ёй няма на каго пакінуць груднога дзіцё, а ў Чэрыкаве жывуць сваякі. Пераканаўчых довадаў не прынялі пад увагу. З-за дрэннага догляду дзіцё захварэла, і жонка змясціла яго ў сваякоў у Чэрыкаве. Старыя без дапамогі жонкі не маглі як след даглядаць дзіця; апрача таго, яно было пазбаўлена малака маці. Дзіцё сур'ёзна захварэла. Жонка вымушана была кінуць працу. Матэрыяльнае становішча пагоршылася.

У чэрвені начальнік палітаддзела корпуса т. Юнг пісаў адносіну ў райвыканком з просьбаю дапамагчы жонцы чырвонаармейца. Райвыканком запэўніў, што дасць жонцы работу ў мястэчку. Аднак, гэта асталося абяцаннем. Мне далі двухтыднёвы адпачынак для наладжання датычных спраў. З адносінай начальніка штаба корпуса звярнуўся да сакратара райкома партыі т. Ветрава. Той, як не дзіўна, нават не выслухаў мяне і тонам бяздушнага чыноўніка заявіў: «Я не біржа працы, і заняты зараз пасеўнай кампаніяй». Такі-ж бяздушны адказ атрымаў і ад загадчыка райана т. Вінаградава. Сакратар-жа райкома партыі на неаднаразовыя мае просьбы адказваў: «Не мая справа даваць беспартыйным работу». Так, нічога не дабіўшыся, вярнуўся на службу. А сям'я асталася незабяспечанай.

Чырвонаармеец **ШЭВЕЛЕЎ.**

Калі мне выдадуць аблігацыі?

У 1935 годзе я працаваў настаўнікам у трасцянецкай няпоўнай сярэдняй школе, Менскага раёна. З 1 мая па 31 снежня таго-ж года ў сельсовеце штомесячна з мяне рабілі вылічэнні на пазыку. Разам утрымана з мяне каля 190 рублёў. Доўгі час я хаджу за сваімі аплачанымі аблігацыямі, але ніяк іх не магу атрымаць. На мае неаднаразовыя звароты да работнікаў сельсовета атрымліваю адзін адказ: «Аблігацый няма».

Ужо прайшло многа тыражоў пазыкі, а я з-за жулікаў з Трасцянецкага сельсовета не магу атрымаць аблігацый.

ГАНЖЫН.

Не захоўваюць жыллёвую плошчу

Віцебскі жакт № 4 не зацікаўлен рамонтам жылых дамоў, каб прадухіліць іх разбурэнне. Напрыклад, па вуліцы Урыцкага, у доме № 16-в, кватэра настаўніцы т. Абрашкевіч патрабуе невялікага рамонту. На рамонт гэтай кватэры ЦК саюза пачатковых і сярэдніх школ заключыў дагавор з жактам і пераведў яму грошы. Аднак, замест таго, каб зрабіць рамонт, жакт разбурыў ганак і пабудаваў 4 ступенькі.

Калі патрабавалі ад старшыні жакта рамантаваць па дагавору, ён адказаў, што не будзе рамантаваць кватэру.

У гэтым жакце за кароткі тэрмін змянілася каля 5 старшынь, і ніхто не адказвае за становішча дамоў.

Заслугоўвае ўвагі і тое, што Віцебскі горсовет завёў у заблуджэнне газету «Звязда», даўшы адказ, што кватэра Абрашкевіч патрабуе невялікага рамонту, які ў хуткім часе будзе зроблен. А між тым рамонт і зараз яшчэ не зроблен.

АБРАШКЕВІЧ.

Свавольства самадура

На першым участку торфзавода «Бальшэвік» груба парушаецца заканадаўства аб працы. Загадчык гаспадаркай Станкевіч Андрэй прымушаў рабочых працаваць па 12 гадзін, а ў табелі запісваў 8 гадзін. З красавіка гэтага года ён не дае выхадных дзён рабочым Пімчанку Ігнату, Гайдукову Нікіце і інш.

Станкевіч сістэматычна зрывае падвозы вады на балота брыгадам Сарасекі, Афанасенкі, Куляша і іншым. Тарфянікі вымушаны піць ваду з кар'ера, ад чаго на заводзе захворванне рабочых малярыяй.

Будучы прафоргам гэтага-ж участка, Станкевіч у мінулым годзе збіў рабочага Дзюбарава. Тарфком і дырэкцыя завода ніякіх мер не прымаюць да гэтага самадура.

ДАШУК.

Дзе пачытаць газету і кніжку?

За апошні час сярод калгаснікаў нашай арцелі «Сталінскі шлях», Быхаўскага раёна, наглядаецца вялікая зацікаўленасць міжнароднымі падзеямі, асабліва грамадзянскай вайной і інтэрвенцыяй у Іспаніі. Але ў калгасе не праводзіцца ніякай культурна-масавай работы. Няма ў нас ні клуба, ні дома сацкультуры, ні наогул якога-небудзь памяшкання, дзе можна было-б пачытаць газету, кніжку, правесці культурна вольны час. Няма нават бібліятэкі, дзе можна было-б узяць кнігу на дом. Чытка газет у часе перапынкаў на полі таксама не арганізавана. Такое становішча з культурна-масавай работай сярод калгаснікаў далей нецярпіма.

М. МЕЛЬНІКАЎ.

Чаму мяне не паслалі у дом адпачынку?

У нас на абутковай фабрыцы імя Кагановіча (Менск) няправільна размяркоўваюць пуцёўкі ў дом адпачынку.

Я працую на фабрыцы 6 год. З'яўляюся ўдарніцай. У гэтым годзе я асабліва адчуваю патрэбу ў адпачынку. З гэтым пытаннем я звярнулася да нашага старшыні фабкома т. Татарскага. Але ён палічыў непатрэбным мне адказаць. Сказаў толькі, што пуцёвак ў дамы адпачынку няма. І гэта ў той час, калі рабочыя, якія штогод ездзяць у дамы адпачынку, зараз таксама паехалі. Я гэта тлумачу тым, што я чалавек ціхі, падхалімствам не займаюся і да старшыні нашага фабкома «асабістага» падыходу не маю.

КАПЛАН.

Работніца фабрыкі імя Кагановіча.

Н. ПЕТРОЎ

ЯШЧЭ АБ КАВАРНЫХ ПРЫЁМАХ ЗАМЕЖНАЙ РАЗВЕДКІ*)

Другі выпадак, калі разведка лоўка ўвяла ў заблуджэнне працаўніка, меў месца ў кастрычніку 1917 года на англа-турэцкім фронце, у Сірыі і Палестыне. Камандуючы англійскімі войскамі генерал Аленбі быў вельмі зацікаўлен у тым, каб рассеяць апасенні турак з поваду мяркуемага англійскага наступлення на Боершэба (на подступах да Іерусаліма) і прымусіць іх убраць з гэтага ўчастка рэзервную дывізію, якую яны сюды толькі што перакінулі. З гэтай мэтай было рашана ашукаць кіраваўшага турэцкай разведкай нямецкага капітана Шылера, а праз яго — і камандуючага турэцкім фронтам генерала Крэса фон Крэсенштэйна, падкінуўшы ім хлуслівы дакумент.

Інсцэніроўка была выканана наступным чынам. Адзін з афіцэраў англійскага штаба з ардынарцам (фактычна абодва разведчыкі) вечарам, аб'язджаючы верхам перадавыя англійскія лініі, час-ад-часу пазіраў на карту і аглядаў у бінокль турэцкія пазіцыі. Захапіўшыся, ён выехаў наперад і аказаўся паміж лініямі фронтаў. Раптам раздаўся стрэл, афіцэр пакачнуўся ў сядле, выкінуў палявую сумку, некалькі раз прабаваў яе падняць, але, відаць, будучы ранены, не мог гэтага зрабіць і паехаў. Сумка асталася ляжаць паміж англійскімі і турэцкімі лініямі. З наступленнем цемнаты яна была падабрана турэцкім пастом і дастаўлена кіраўніку разведкі Шылеру. Тым часам турэцка-нямецкая радыёразведка перахапіла англійскую шыфраваную радыёграму, у якой змяшчаўся загад англійскім перадавым часцям абавязкова дастаць сумку і, не ўскрываючы яе, даставіць у галоўны штаб. Гэта пераканала Шылера ў важнасці таго, што ляжыць у сумцы. У ёй ён знайшоў: а) карту з нанесенай на яе аператыўнай абстаноўкай, б) асабістыя пісьмы і фатаграфіі, не выклікаўшыя сумнення ў іх сапраўднасці і в) запіску аб тым, што генерал Аленбі дзён на 10 ад'язджае на паляванне. Якраз у апошняй запісачцы і заключалася ўся соль абману. Але капітан Шылер паверыў гэтай запісцы, бо ўсе астатнія матэрыялы сумкі былі сапраўдны правільнымі і ўся гісторыя са стратай сумкі нагадвала паўнейшую праўдападобнасць. Вывад, да якога ён прышоў і які далажыў камандуючаму, зводзіўся да таго, што мяркуемая атака англічан на даным участку адкладзена і турэцкую рэзервную дывізію можна адвесці. Але як толькі гэта дывізія пайшла, англічане атакавалі Боершэба і лёгка аўладалі гэтым пунктам, а ў далейшым і Іерусалімам.

Прыклад гэты паказвае, што хітрасці разведкі могуць быць надзвычай тонкімі і рознастайнымі, і без крытычнага падыходу да кожнага дзеяння працаўніка можна лёгка ўпасці ў заблуджэнне.

Супроць Совецкага Саюза буржуазная разведка ў не меншай ступені прыстасоўвае розныя прыёмы абману з мэтай насадзіць у нас сваіх агентаў.

Характэрны выпадак адбыўся ў 1932 годзе. Нейкі П., які быў членам адной з брацкіх компартый еўрапейскіх краін, будучы беспрацоўным, атрымаў дазвол на ўезд у СССР, дзе яго ведаў рад таварышоў, што раней прыбылі з-за граніцы і працавалі ў нас. Але пры пераходзе праз Польшчу ён быў затрыман, пасаджан у турму, дзе пасля адпаведнай «апрацоўкі» быў завярбован у шпіёнскую сетку і даў падпіску, што будзе працаваць для польскай разведкі. Пасля гэтага ён быў выпушчан і перапраўлен у СССР, дзе быў радушна, гасцінна сустрэт, як рабочы-эмігрант. Рад таварышоў пацвердзіў праўдзівасць расказанай ім аўтабіяграфіі і іншых вестак, якія ён аб сабе даў. Былі таксама прадстаўлены некаторыя пісьмовыя дакументы. Словам, аб ім было вядома ўсё апрача факта затрымання і вярбоўкі ў Польшчы. П. быў прынят на работу, прычым некаторыя таварышы, не ўяўляючы сабе поўнасцю аб мінулым П. і не зацікавіўшыся больш дэтальна вывучыць пытанне аб тэрмінах яго пераезду, пачалі аказваць яму самае шырокае давер'е. П. атрымаў доступ да некаторых дзяржаўных таямніц. Аднак справа ў даным выпадку скончылася тым, што сам П. не мог вынесці далей свайго здрадніцтва і праз некалькі месяцаў сазнаўся ў тым, што ён завярбован польскай разведкай і даў ёй падпіску-абавязацельства весці шпіёнскую работу супроць СССР.

Як бачым у гэтым выпадку, замежная разведка паспела завербаваць едучага да нас чужаземца «па дарозе»: ёй нават не давялося прыбягаць ні да якіх «інсцэніровак», бо гісторыя прыбыўшага эмігранта здавалася палкам праўдападобнай і разведка толькі «ўключылася» ў яе.

Прыгранічныя дзяржавы наогул нярэдка практыкуюць перакідванне да нас сваіх шпіёнаў пад выглядам эмігрантаў, а часам бежанцаў з грамадзянскага насельніцтва ці перабежчыкаў з іншых армій. Улічваючы велізарныя сімпатыі да Совецкага Саюза сярод працоўных усіх краін, арганізатары шпіёнскіх спраў іншы раз прабуюць спекуляваць на гэтым. У той-жа Польшчы некалькі год назад было арганізавана перакідванне шпіёна да нас разам з цэлай групай сялян. Шпіён гэты з'язіўся ў пагранічны раён Польшчы, дзе былі моцнымі настроі ў карысць СССР, і павёў агітацыю за пераход на нашу старану. Агітацыя мела поспех. Сяляне, якія стаміліся ад уціску і свавольства польскіх памешчыкаў і капіталістаў, бачылі ў гэтым агітатару свайго «ратаўніка», і многія з іх згадзіліся перайсці граніцу. Але, як неўзабаве аказалася, усё гэта было разлічана толькі на правакацыю і на перакідванне да нас шпіёна і дыверсанта, які хацеў прыкрыцца маскай «рэвалюцыянера» і «актывіста». На гэты раз правакацыя не ўдалася: шпіён быў хутка выкрыт.

Усе дадзеныя вышэй прыклады «інсцэніровак», да якіх прыбягае буржуазная разведка ў сваёй дзейнасці, паказваюць, наколькі неабходны зоркасць і пільнасць кожнага совецкага органа і кожнага грамадзяніна СССР. Шляхі буржуазнай разведкі звілістыя і рознастайны, метады, якія прыстасоўвае яна, каб увесці ў заблуджэнне, вельмі каварныя. Аднак зоркасць і насцярожанасць, у асаблівасці ўсяго калектыва, да крайнасці звужваюць поле дзейнасці замежнай разведкі і забяспечваюць магчымасць выкрыць і злавіць шпіёнаў.

***

Ігра на даверлівасці некаторых нашых людзей і скарыстанне іх дабрадушнасці наогул характарызуюць прыёмы антысовецкай дзейнасці замежных разведак. У нашым друку ўжо прыводзіліся шматлікія прыклады спроб вербаваць совецкіх людзей спачатку шляхам асобага «палітычнага» падыходу, а затым пры дапамозе шантажа, подкупу і пагроз выдачы і кампраметацыі. Прывядзем яшчэ адзін прыклад падобнага падыходу.

Совецкі работнік Е. знаходзіўся ў камандзіроўцы ў адной з фашысцкіх краін і меў справу з нейкай фірмай. У працэсе работы адзін механік, назваўшы сябе другам Совецкага Саюза, пачаў сакрэтна папярэджваць нашага інжынера аб нядобрасумленнасці фірмы пры выкананні раду тэхнічных умоў заказу, абяцаў даць рад сакрэтных тэхнічных вестак фірмы і прапаноўваў сустрэцца па гэтых пытаннях асобна. Е. гатоў быў паверыць у шчырасць механіка, але калі расказаў пра гэту гісторыю другому нашаму работніку, І., той параіў яму не хадзіць ні на якія асобныя сустрэчы і заявіць паліцыі, бо гэта, на яго думку, правакацыя. Е. паслухаўся парады і заявіў у паліцыю пра механіка. Пры наступным наведванні фірмы Е. ужо не бачыў механіка, але да яго падышоў другі чалавек, з выгляду рабочы, і пачаў расказваць аб тым, як механіка арыштавалі фашысты, як яны яго збівалі, і т. п., прабуючы разжаліць Е. Калі той і на самай справе паверыў гэтаму «рабочы» пачаў прапаноўваць яму зноў тое-ж, што раней прапаноўваў механік. Е. вельмі хістаўся, ці не пайсці яму на размову, хаця і не меў права ісці на гэту размову. Аднак яго ўтрымаў больш вопытны І. Праз кароткі час ім абодвум стала ясна, што ўся гэта гісторыя ад пачатку да канца падстроена разведкай, якая прабавала скампраметаваць, а затым шантажыраваць і завербаваць совецкага грамадзяніна.

Антысовецкая разведка прабуе накіраваць свае гнусныя і агідныя шчупальцы не толькі ў нашы дзяржаўныя органы і ў нашы ваенныя ўстановы і часці: яна ў аднолькавай ступені цікавіцца насаджэннем сваіх шпіёнаў і ў партыйныя органы.

У 1933 г быў арыштован загадчык культпропам аднаго з крайкомаў партыі Т., выкрыты як японскі шпіён. Вядома, што японская разведка вядзе сваю работу з вялікім размахам, не шкадуючы доўгіх год на падрыхтоўку, насаджэнне і «акліматызацыю» сваіх агентаў там, дзе ёй гэта патрэбна. Памянёны Т., аказваецца, быў белы рускі эмігрант. Прыкладна ў 1922 годзе ён прайшоў спецыяльную школу шпіянажа ў Токіо. У СССР ён быў перакінут праз Еўропу ў 1925 годзе. У прамежку між аканчаннем японскай школы шпіянажа і перакідваннем у СССР Т. жыў у адной з еўрапейскіх краін, уступіў тут у члены брацкай компартыі і прыбыў у СССР як «комуніст». Ён меў задачай ад японскай разведкі праявіць сябе актыўным партыйцам і высунуцца па партыйнай лініі. З прычыны дабрадушнасці і ратазейству, што было, на-жаль, у нашых таварышоў, гэтыя мэты японскаму шпіёну ўдаліся. Ён быў пераведзен з членаў брацкай компартыі ў члены ВКП(б), зарэкамендаваў сябе «актывістам», вельмі хутка высунуўся і стаў загадчыкам культпропам крайкома. Што прыцягнула замежную разведку да гэтага партыйнага органа? Справа ў тым, што яна жадала карыстацца шматлікімі весткамі і матэрыяламі аб эканоміцы, палітычным становішчы і інш., што збіраюцца ў крайкоме і хаваюцца далёка не заўсёды старанна, а часта валяюцца без уліку. Усім гэтым і карыстаўся шпіён Т. Правалiўся шпіён Т. з прычыны наступных акалічнасцей. Японская разведка пасылала да яго час-ад-часу (раз у 2—3 месяцы) агента-звязіста — жанчыну, якая прыязджала зусім з другой вобласці. Сустрэчы з гэтай жанчынай узбудзілі рэўнасць у другой жанчыны, С., якой Т. падабаўся. Апошняя рашыла прасачыць за сваёй «саперніцай» і, да свайго здзіўлення, выявіла, што гэта, відаць, чужаземка. Аб сваіх падазрэннях С. паведаміла органы НКВД. У рэзультаце шпіён Т. і яго агент-звязіст былі злоўлены на месцы злачынства.

Другі прыклад датычыць да спробы насадзіць у партыйныя органы шпіёнаў пад выглядам тэхнічных работнікаў. Трэба адзначыць, што замежныя разведкі маюць спецыяльны кадр жанчын, якія маюць тую ці іншую канцылярскую прафесію, забяспечваюць іх кватэрамі ў нашых буйных гарадах (купляючы за грошы пакоі) і праз сваіх рэзідэнтаў прабуюць даставаць гэтым жанчынам работу ў патрэбных разведкам установах, адкуль жанчыны-шпіёнкі павінны даставіць інфармацыю і копіі (ці чарнавікі) дакументаў. Вядомы выпадак з нейкім Р., які, знаходзячыся на рабоце ў совецкай установе за граніцай і будучы, па сутнасці, гнілым інтэлігенцікам, падкім да раскошы, папаў у лапы замежнай разведкі, быў ёю завярбован. Вярнуўшыся ў СССР, дзе ён меў двух братоў, членаў партыі, ён праз іх расшырыў круг знаёмстваў, «вывучаў людзей» па заданнях замежнай разведкі і высвятляў, як можна прыстроіць на работу ў патрэбныя ўстановы 4—5 жанчын—канцылярскіх работніц, якія знаходзяцца ў распараджэнні замежнай разведкі. Карыстаючыся дабрадушнасцю сваіх братоў і знаёмых, Р. даволі хутка дастаў гэтым агентам у намечаных установах работу (чаму памагло і тое, што некаторыя адміністратары падыходзілі да справы назначэння канцылярскіх работнікаў пад кутом гледжання таго, ці ўмеюць яны працаваць і ці ёсць у іх кватэра, мала клапоцячыся аб палітычнай праверцы людзей). Такім чынам Р. ператварыўся ў рэзідэнта замежнай разведкі са сваёй уласнай сеткай. Раскрылася гэта шпіёнская арганізацыя толькі тады, калі сам Р., які вёў шырокае жыццё, быў выкрыт і злоўлен як шпіён.

Аб скарыстанні жанчын у буржуазнай разведцы наогул пісалася ўжо нямала. Як яркі прыклад скарыстання на шпіёнскай рабоце цэлай групы жанчын, можна напомніць справу польскага шпіёна Сасноўскага, які тры гады назад праваліўся ў Берліне (ваеннае супрацоўніцтва фашысцкай Германіі і Польшчы супроць СССР, як бачым, не перашкаджае іх узаемнай барацьбе адзін супроць аднаго на фронце разведкі).

Сасноўскі быў польскім рэзідэнтам у Берліне. Для маскіроўкі сваёй дзейнасці ён адкрыў атэлье мод, запрасіўшы для работы у ім самых лепшых заходнееўрапейскіх майстроў гэтай вытворчасці. Дзякуючы гэтаму яго атэлье хутка набыло сабе славу самага лепшага з падобных устаноў у Берліне. Самыя знатныя дамы сталі яго заказчыцамі, і з тае прычыны, што Сасноўскі меў яшчэ некаторыя «вартасці» ў вачах гэтых дам, то ён стаў і любімцам іх. Але сам Сасноўскі быў разборлівым: яго цікавілі перш за ўсё дамы, звязаныя з ваеннымі кругамі.

Калі верыць скандальным выкрыццям замежнай прэсы, то Сасноўскі здолеў увайсці ў сувязь з некалькімі дачкамі і пляменніцамі відных германскіх генералаў і фашысцкіх дзеячоў, а таксама з двума стэнаграфісткамі генеральнага штаба (дачкамі афіцэраў, узнагароджаных за праяўленне сябе ў сусветнай вайне). Праз усіх гэтых жанчын Сасноўскі атрымліваў многа важных вестак і ваенна-палітычных інфармацый; стэнаграфісткі прыносілі яму чарнавікі і капіравальную паперу з тэкстамі сакрэтных дакументаў. Калі Сасноўскі праваліўся, то на судзе, між іншым, фігуравалі толькі дзве стэнаграфісткі: ні адна знатная дама да адказнасці прыцягнута не была. Стэнаграфісткі былі пакараны смерцю, а Сасноўскі атрымаў 10 год турмы. Аднак ён быў абменен на германскага шпіёна, які праваліўся ў Польшчы.

Буржуазныя разведкі не выключаюць магчымасці скарыстання жанчын і ў шпіёнскай рабоце супроць СССР. Памянёны вышэй шпіён Р. пры «вывучэнні людзей» у нас, па заданню замежнай разведкі меў на мэце высветліць і тое, хто з нашых работнікаў адрозніваецца распушчанасцю ў палавых адносінах і каго можна папрабаваць завербаваць праз жанчын.

(Працяг на 4-й стар.).

*) Працяг. Пачатак гл. у «Звяздзе» за 16 ліпеня.

ПАВУЧАЛЬНЫ УРОК

Бюро Сталінскага райкома КП(б)Б разглядала пытанне аб становішчы на заводзе імя Варашылава. За апошні час у дырэкцыю гэтага завода паступае вельмі многа заяў ад кваліфікаваных рабочых-стаханаўцаў аб уходзе з завода. [illegible]

[illegible] культурна-бытавыя работы.

Рабочы інструментальнага цэха т. Рубінсон паведаміў начальніку цэха тав. Старжынскаму, што ён не можа за адзін дзень закончыць такую работу, [illegible] Сідаронкам.

Начальнік і майстар цэха [illegible]

Начальнік такарнага цэха Мінковіч ігнаруе рашэнні партыі і ўрада аб прывядзенні новых норм. [illegible]

На скаргі рабочых аб бясплатнасці ў цэху, дрэннай арганізацыі працы і рабочага месца, адсутнасці інструменту [illegible] «Сабатажнікі, лодыры, вы не хочаце працаваць».

Найбольш хваравітым з'явішчам у рабоце завода з'яўляецца арганізацыя працы і заработная плата. [illegible]

[illegible] не прыслухоўваліся да сігналаў рабочых, бяздушна, па-чыноўніцку адносяцца да штодзенных патрэб і патрабаванняў рабочых завода.

[illegible]

Мы любім свой завод, пішуць стаханаўцы, [illegible]

[illegible]

ЛІСКОВІЧ.

У СОЎНАРКОМЕ САЮЗА ССР І ЦК ВКП(б)

АБ КАЛГАСЕ «НОВЫ БЫТ», ДАНІЛАЎСКАГА РАЁНА, ЯРАСЛАЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ

СНК СССР і ЦК ВКП(б) пастанавілі:

1. За антыкалгасныя і антысавецкія дзеянні і грубейшыя парушэнні законаў СССР, якія выразіліся ў ліквідацыі калгаса «Новы быт», Данілаўскага раёна, Яраслаўскай вобласці, наперакор волі і жаданням калгаснікаў, у незаконным адабранні ў калгасе зямлі і акта на вечнае карыстанне зямлёй і незаконным адабранні маёмасці калгаса, — аддаць пад суд старшыню Данілаўскага райвыканкома Гаршкова Н. Е., сакратара Данілаўскага райкома ВКП(б) Паварава А. С., заг. райза Лук'янава Н. Н., нам. заг. райза Белякова І. І., старшыню Данілаўскага сельсовета Саладзіхіна П. Ф. і заг. райфа Мішына.

2. Абавязаць Яраслаўскі абком ВКП(б) і аблвыканком неадкладна аднавіць калгас «Новы быт», перадаўшы калгасу зямлю згодна акту на вечнае карыстанне зямлёй, а таксама жывёлу і сельскагаспадарчы інвентар, які належыць калгасу.

3. Прапанаваць абкому ВКП(б) камандыраваць у Данілаўскі раён члена бюро абкома ВКП(б) для растлумачэння гэтай пастановы.

4. Указаць Яраслаўскаму абкому ВКП(б), аблвыканкому і абласному пракурору т. Юрчук Б. К. на тое, што, ведаючы аб ліквідацыі калгаса «Новы быт», сваёй бяздзейнасцю на працягу двух месяцаў яны фактычна прыкрылі антыкалгасныя і антысавецкія дзеянні работнікаў Данілаўскага раёна.

(БЕЛТА).

ПРАЕКТ РЭКАНСТРУКЦЫІ МАГІЛЁВА

МАГІЛЕЎ. З кожным годам расце сацыялістычны Магілеў. Да рэвалюцыі тут былі невялічкія саматужныя гарбарні і кравецкія майстэрні, у якіх было занята ўсяго па некалькі рабочых. За гады сталінскіх пяцігодак выраслі новыя карпусы гігантаў прамысловасці, калектывы рабочых, якія налічваюць па некалькі тысяч чалавек. Такія прадпрыемствы горада, як шаўковая фабрыка, трубаліцейны і аўтарамонтны заводы, маюць усесаюзнае значэнне.

Яшчэ больш цікавая будучыня чакае Магілеў, што відаць з праекта рэканструкцыі горада. Гэты праект, разлічаны на 15 год, абмяркоўваўся сярод рабочых. Рабочыя ўнеслі шмат каштоўных прапаноў, якія былі ўлічаны архітэктарамі.

Праектам прадугледжваецца будаўніцтва новых гігантаў важнейшых галін прамысловасці. Новыя прадпрыемствы размесцяцца на ўскраінах горада, а рад існуючых вынасіцца за горад. Праектуецца будаўніцтва вялікага мясакамбіната, крухмальна-патачнага камбіната, буйной мэблевай фабрыкі. У будучым у Магілеве будзе вялікі порт на Дняпры.

Прыгожыя дэкаратыўныя насаджэнні акружаць Магілеў. Вуліцы горада зальюцца асфальтам. Савецкую плошчу ўпрыгожыць вялікі помнік В. І. Леніну. Трамвайныя лініі злучаць прадпрыемствы і ўскраіны з цэнтрам горада. На цяперашняй базарнай плошчы будзе пабудован вялікі тэатр.

У РЭДАКЦЫЮ „ЗВЯЗДЫ“

Прэзідыум Акадэміі навук БССР паведамляе, што заметка, апублікаваная ў «Звяздзе» 9 ліпеня, пад загалоўкам «Інстытут аграглебазнаўства трэба аздаравіць» расследуецца спецыяльнай камісіяй і 19 ліпеня будзе абмеркавана на пасяджэнні прэзідыума Акадэміі навук.

Прэзідэнт АН БССР І. СУРТА.

АБЯЦАННІ НЕ ВЫКАНАНЫ

Становішча агітацыйна-прапагандысцкай работы пасля справаздачна-выбарчых сходаў партарганізацый горада Менска не палепшылася. Становішча справы ўнушае яўную трывогу. Пастанова ЦК ВКП(б) аб ліквідацыі «сезоннасці» партыйнай вучобы сарвана. За апошні час спыніў работу рад гурткоў партыйнай сеткі. Партыйныя школы не працуюць. Вячэрняя партыйная школа Кагановіцкага раёна ўся ў поўным складзе пайшла ў водпуск. Выключна дрэнна справа з наведваннем заняткаў. Рад гурткоў, асабліва совецкіх і гандлёвых арганізацый, сістэматычна не працуюць. У прамысловых арганізацыях зрываюцца заняткі часта з-за таго, што прапагандысты ідуць у водпуск. Да гэтага часу не падабраны людзі, якія павінны замяніць ідучых у водпуск прапагандыстаў. Больш таго, у гаркоме невядома, калі прапагандысты ідуць у водпуск. Пра гэта не ведаюць і ў райкомах.

Да гэтага часу выкладанне гісторыі партыі адарвана ад надзеных пытанняў. Нельга яшчэ прывесці ні аднаго факта, каб у гуртках растлумачвалі пытанні міжнароднай і ўнутранай палітыкі.

Прапагандыстам ніякая дапамога ў падрыхтоўцы да заняткаў не арганізавана. Пропсемінары і кансультацыі спынілі сваю работу. У сувязі з апублікаваннем пісьма таварыша Сталіна складальнікам падручніка гісторыі партыі, бюро гаркома ў свой час прыняло спецыяльнае рашэнне па арганізацыі работы з прапагандыстамі. Рашэнне гэтае зачытвалася на нарадах прапагандыстаў. Паводле гэтай пастановы гарком павінен быў правесці цыкл лекцый па 12 тэмах і перыядах, згодна пісьму таварыша Сталіна. Быў намечан рад кансультацый, а таксама лекцый па гісторыі СССР. Прапагандыстам нават абяцалі распрацаваць для школ, гурткоў па гісторыі ВКП(б) паказнікі літаратуры па эканамічнаму і палітычнаму становішчу краіны ў адпаведныя перыяды гісторыі нашай партыі.

Усё гэта асталося абяцаннем. Гэта расхлябанасць, недапушчальная дабрадушнасць, што пануе ў аддзеле агітацыі і прапаганды Менскага гаркома, проста не паддаецца тлумачэнню. Гаркому трэба паставіць справу агітацыі і прапаганды пад свой неаслабны кантроль.

М. Ч.

Напярэдадні Міжнароднага антываеннага дня

1 жніўня 1937 г. — Міжнародны антываенны дзень. У гарадах, раённых цэнтрах, на прадпрыемствах і ў калгасах мопраўскія арганізацыі БССР правядуць інтэрнацыянальныя вечары, прысвечаныя міжнароднаму становішчу і задачам барацьбы з фашызмам. Менскі гарком МОПР намеціў правесці вялікую інтэрнацыянальную масоўку ў гарадскім парку імя Горкага. ЦК МОПР БССР разаслаў для дакладчыкаў і агітатараў брашуру Аргуса «Супроць фашызма і вайны». Выпускаецца спецыяльны нумар мопраўскай газеты «Чырвоны фронт».

Аб падачы групай рабочых-стаханаўцаў завода імя Варашылава заяў аб уходзе з завода

ПАСТАНОВА БЮРО СТАЛІНСКАГА РК КП(б)Б г. МЕНСКА АД 11 ЛІПЕНЯ 1937 ГОДА

Заслухаўшы паведамленне дырэктара завода імя Варашылава т. Лісоўскага, сакратара парткома т. Буевіча і т. Зельцара аб падачы групай кваліфікаваных рабочых-стаханаўцаў такарнага цэха завода (каля 20 чал.) заяў аб уходзе з завода, Бюро РК адзначае, што гэты факт з'явіўся вынікам бяздушных, казённа-бюракратычных адносін да штодзенных патрабаванняў рабочых з боку адміністрацыйна-тэхнічных работнікаў завода і рэзультатам таго, што партком (Буевіч) і дырэкцыя завода (Лісоўскі) адарваны ад цэхаў і не ведаюць, што там робіцца, не прыслухоўваюцца да сігналаў рабочых завода.

Няправільная арганізацыя працы і рабочага месца ў цэхах, прымяненне няправільнай сістэмы аплаты працы, якая па сутнасці перашкаджала павышэнню прадукцыйнасці працы (нявыплата прагрэсіўкі, калі рабочы апрача масавай вытворчасці выконвае да 20 проц. індывідуальных заказаў і т. д.), адсутнасць растлумачальнай работы пры ўвядзенні новых норм, — усё гэта прывяло да зніжэння прадукцыйнасці працы і выклікала справядлівыя нараканні з боку рабочых.

Партком, фабком і дырэкцыя прайшлі міма гэтых фактаў, самаўхіліліся ад кіраўніцтва стаханаўскім рухам, не разгарнулі палітычнай работы са стаханаўцамі, ударнікамі і шырокімі масамі рабочых, што прывяло да поўнага развалу стаханаўскага руху на заводзе.

Сакратар парткома т. Буевіч і дырэктар завода т. Лісоўскі ў сваёй рабоце зжылі палітычнай бясклапотнасці і дабрадушнасці, не прынялі ніякіх рэальных мер па ліквідацыі шкодніцтва на заводзе. Наадварот, за апошні час на заводзе пачасціліся факты шкодніцтва. Сакратар парткома т. Буевіч стаў на шлях патурання асобным сумніцельным асобам, якія ёсць як у партарганізацыі, так і сярод беспартыйных работнікаў завода (члены КП(б)Б — Глушэц і Матусевіч, тэхнік Контуш, выключаны з партыі Вайцэхоўскі).

1. Абавязаць партком, дырэкцыю і заўком завода мабілізаваць комуністаў і ўвесь калектыў рабочых на сапраўднае выкрыццё ворагаў народу і выкараненне ўсякіх элементаў шкодніцтва на заводзе, распрацаваць і правесці ў жыццё мерапрыемствы па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва на аснове шырокага разгортвання крытыкі і самакрытыкі і ўважлівых адносін да сігналаў рабочых і служачых.

2. Абавязаць партыйны камітэт разгарнуць палітычна-масавую работу на заводзе, забяспечыўшы сапраўдную дапамогу і штодзеннае кіраўніцтва стаханаўскім рухам і вядучую ролю комуністаў і комсамольцаў на вытворчасці, мабілізуючы рабочых на выкананне і перавыкананне новых норм выпрацоўкі. Рашуча пакончыць з бяздушнымі, казённа-бюракратычнымі адносінамі да патрэб і патрабаванняў рабочых, забяспечваючы своечасовае рэагаванне на заявы і скаргі рабочых.

Увесці ў практыку рэгулярнае склікание і правядзенне вытворчых нарад рабочых па цэхах і заводскага гаспадарчага актыва.

3. Абавязаць дырэктара завода т. Лісоўскага:

а) дабіцца неадкладнай адмены няправільнай дырэктывы Наркаммясцпрома БССР аб сістэме аплаты працы на заводзе;

б) прыняць практычныя меры па знішчэнню непаладкаў у цэхах, галоўным чынам, у адносінах арганізацыі працы і рабочага месца, для чаго часцей асабіста бываць у цэхах і ўнікаць ва ўсе дэталі і «дробязі» работы ў цэху;

в) устанавіць планавасць у рабоце цэхаў, дабіўшыся поўнай загрузкі рабочага дня і кожнага рабочага, ліквідуючы меўшыя месца прастоі асобных рабочых і цэхаў.

4. Гэтае рашэнне РК КП(б)Б абмеркаваць на агульным партыйным сходзе завода.

Сакратар Сталінскага РК КП(б)Б ЛІСКОВІЧ.

Плакат рэволюцыйнай Іспаніі. На плакаце надпіс: «Згуртоўвайцеся ў барацьбе. Сяляне! Поле — таксама фронт барацьбы!». Рэпрадукцыя Ф. Кіслова (СФ).

ДА ГАДАВІНЫ ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ Ў ІСПАНІІ

НАРОДНАЯ АРМІЯ РЭСПУБЛІКІ

Н. ВЕРАУ

Гераічная армія рэспубліканскай Іспаніі вырасла і загартавалася ў лютых баях супроць фашызма. Ужо год ідзе грамадзянская вайна ў Іспаніі.

Фактычна з першых-жа дзён мяцежу ўрад пазбавіўся рэгулярных сухаземных войск. Асноўнай сілай, на якую маглі абаперціся рэспубліканцы, быў узброены народ. Ён патрабаваў і атрымаў ад урада зброю. Але ён не быў арганізован, не меў каманднага састава і не быў абучан ваеннай справе. Не было ў рэспубліканцаў і цэнтралізаванага камандавання. Атрадамі рознага ліку, нярэдка ўзброенымі чым папала, камандавалі адважныя, але не ведаючыя ваеннай справы людзі. Яны дзейнічалі за свой страх і рызыку, не маючы сувязі з суседзямі. Атрады падпарадкаваліся сваім партыйным органам, прызнавалі толькі выбраных імі камандзіраў, часам не жадалі пакідаць сваёй мясцовасці, у той час як галоўная небяспека была ў другім месцы. Нямала было камандзіраў, якія адстойвалі партызанскія спосабы вядзення вайны.

Усё гэта неабходна было зжыць. Мяцежнікі, не гледзячы на пераважанне рэспубліканскіх марскіх і паветраных сіл, ухітраліся перакідаць войскі з Марока. Калі стала ясна, што першапачатковы план мяцежу пацярпеў крах, фашысцкія дзяржавы — Італія і Германія неадкладна прыступілі да расшырэння інтэрвенцыі. Яны адправілі мяцежнікам вялікую колькасць самалётаў, інструктараў і выслалі ў іспанскія воды караблі, якія ўсякім спосабам дапамагалі мяцежнікам. Сілы фашыстаў раслі. Вайна абяцала прыняць зацяжны характар.

Комуністычная партыя настойліва папярэджвала іспанскі народ і ўрад народнага фронта аб неабходнасці самых рашучых мерапрыемстваў па рэарганізацыі арміі. Яна патрабавала стварэння адзінага камандавання, інстытута камісараў, увядзення найстражэйшай вайсковай дысцыпліны.

Іспанскі народ самааддана змагаўся супроць мяцежнікаў. Рэспубліканскія байцы, якія спынілі наступленне полчышч мяцежнікаў у горах Гвадарамы, праявілі выключную адвагу і храбрасць. Але не ўсюды дрэнна ўзброеныя атрады народнай арміі маглі ўстаяць перад магутнай ваеннай тэхнікай інтэрвентаў. У выніку таго, што мяцежнікі маглі збіраць у адным месцы моцныя ўдарныя кулакі і маглі манеўраваць сваімі абучанымі войскамі, ім удалося ў пачатку лістапада 1936 года падысці да Мадрыда з паўднёвага захаду і акружыць яго поўкальцом.

Наступілі рашаючыя дні. Фашысты жорстка атакавалі сталіцу рэспублікі. Але ў гэты перыяд лозунг комуністычнай партыі Іспаніі — «Мадрыд павінен стаць магілай фашызма» — быў дружна падхоплен іспанскім народам. І на фронце і ў тыле паднялася новая хваля народнага гераізму. У гэты-ж перыяд былі апублікаваны загады ўрада аб стварэнні рэспубліканскага генеральнага штаба і генеральнага ваеннага камісарыята. Гэтым быў пакладзен пачатак стварэнню адзінага камандавання. Атрады народнай арміі сталі ператварацца ў рэгулярныя вайсковыя часці і злучэнні. Але абаронныя мерапрыемствы, не гледзячы на настойлівыя патрабаванні компартыі Іспаніі, ажыццяўляліся з вялікімі труднасцямі.

Калі 20 жніўня 1936 года іспанскі ўрад выдаў дэкрэт аб стварэнні добраахвотнай арміі, анархісцкі друк выступіў супроць гэтага дэкрэта. «Мы не можам зразумець, чаму неабходна рэгулярная армія», — пісала анархісцкая «Салідарыдад обрэро».

Сепаратысцкія настроі скарысталі агенты фашыстаў і перш за ўсё трацкісты. Разгарнулася агітацыя супроць народнага фронта, якая прыкрывалася «левай фразай». Трацкісты імкнуліся абяссіліць фронт, хавалі зброю і, нарэшце, учынілі антыўрадавую змову і ўзброены путч у Барселоне.

Дзякуючы энергічнай дзейнасці Камітэта абароны Мадрыда, на чале з генералам Міяха, згуртаваўшага пад адзіным камандаваннем рэспубліканскія войскі, што абаранялі Мадрыд, удалося не толькі адстаяць гэты важнейшы цэнтр супраціўлення фашысцкаму нашэсцю, але і нанесці мяцежнікам і інтэрвентам рад паражэнняў.

Генерал Міяха і яго генеральны штаб праявілі кіпучую дзейнасць па фармаванню рэспубліканскіх батальёнаў, брыгад, дывізій.

Генеральным камісарыятам, кіраўніком якога з'яўляецца Альварэс дэль Вайо, былі пасланы ў войскі ваенныя камісары, цэментаваўшыя рэарганізуемыя часці. Рэспубліканскі тыл стаў вырабляць узбраенне для арміі. Ва ўрадавых войсках з'явіліся танкі і новыя самалёты. Войскі, гераічна адбіваючы найлюцейшыя атакі мяцежнікаў на Мадрыд, загартоўваліся ў баі і займаліся ваеннай вучобай.

За год грамадзянскай вайны ў рэспубліканскай арміі вылучылася многа выдатных камандзіраў з народу. Такі, напрыклад, вядомы цяпер усяму свету былы маляр, комуніст Лістэр, цяпер камандзір дывізіі; Карлос — былы палітычны камісар, член компартыі Іспаніі, цяпер камандзір дывізіі. Такі начальнік штаба фронта Арэгві, каменацёс, бальшэвік. «Геройскія справы Арэгві, — пісала пра яго «Мундо обрэро», — абумовілі гэта рэальнае ператварэнне рабочага ў камандзіра». Такія сотні іншых камандзіраў, народных герояў, якія аддана змагаюцца за справу народнага фронта.

Зараз нават буржуазны друк не можа не прызнаць, што рэспубліканская армія з'яўляецца магутнай сілай. «Урадавая армія, — пісала англійская ліберальная газета «Манчэстэр гардыян», — сапраўды народная армія. Яна пранікнута здзіўляюча ўпартай рашучасцю».

У рады гэтай арміі імкнуцца лепшыя людзі іншых краін. Хто не ведае сапраўды легендарных подвігаў антыфашысцкіх байцоў і камандзіраў Інтэрнацыянальнай брыгады рэспубліканскай арміі. У батальёнах гэтай брыгады можна сустрэць французаў, немцаў, італьянцаў, бельгійцаў, галандцаў, аўстрыйцаў і інш. «Прадстаўленыя тут немцы, — пісала газета «Манчэстэр гардыян», — лепшыя людзі Германіі. Але калі-б прышлося правесці галасаванне, то было-б відаць, што агульныя любімцы — гэта італьянцы. Яны злучаюць палкае рыцарства і адданасць з найбольшай храбрасцю, знаходлівасцю і дысцыплінай. Няма ніякага сумнення, што італьянец — вельмі добры салдат, калі ён змагаецца за справу, блізкую яго сэрцу».

Такія ўсе яны, байцы Інтэрнацыянальнай брыгады. Усяму свету вядомы імёны палітычнага камісара Інтэрнацыянальнай брыгады Марыю Нікалеці; слаўнага байца і арганізатара, камандзіра Людвіга Рэна, вядомага нямецкага пісьменніка, аб якім буржуазны друк гаворыць, што «ён не ведае жаху»; пралетарскага пісьменніка Ганса Мархвіца, які быў цяжка паранен пад Турэ; члена ЦК компартыі Германіі Ганса Баймлера, паўшага смерцю слаўных у баі з фашыстамі; сусветнага вучонага, англійскага прафесара Холдэна, які разам з сынам ваяваў у радах батальёна імя Тэльмана. У ліку лепшых рэспубліканскіх лётчыкаў лічацца французскі пісьменнік Андрэ Мальро, германскі лётчык Гефіер — удзельнік сусветнай вайны. Лепшыя прадстаўнікі перадавога і прагрэсіўнага чалавецтва аддаюць сваё жыццё барацьбе супроць фашызма, становяцца ў рады рэспубліканскай арміі.

Няма магчымасці пералічыць усе тыя прыклады доблесці і гераізму, якія твораць байцы народнай армаіі. Яны ўвялі ў абыходжанне новыя тэрміны: «дынамітчык», «антытанкіст». Самая гэта назва паказвае, што чалавек, які яе носіць, павінен адзначацца незвычайнай храбрасцю. Гераічныя «знішчальнікі танкаў» бясстрашна закідваюць гранатамі магутныя машыны, часта спыняючы атакі мяцежнікаў і інтэрвентаў. Вядомы імёны Антоніо Коль, загінуўшага ў баі, але спыніўшага танкі інтэрвентаў у Карабанчэлі; Хуліо Караско, вывеўшага гранатамі са строю два танкі праціўніка і прымусіўшага астатніх да бегства. Салдаты баскскай дывізіі, калі фашысцкія танкі прарваліся ў Більбао, адагналі іх ручнымі гранатамі і ліквідавалі прарыў, абараняючы адыход сваіх галоўных сіл.

Асабліва трэба адзначыць, што маладая рэспубліканская армія выдатна авалодвае навейшай ваеннай тэхнікай. Рэспубліканскія танкісты і лётчыкі паказваюць узоры выключнай доблесці, самаафяравання, сапраўднага гераізму.

Фашысты ўжо ў першыя месяцы вайны мелі больш 200 танкаў. Рэспубліканцы тады вялі баявыя дзеянні без падтрымання танкавых часцей. Апошнія толькі яшчэ зараджаліся. Але ўжо ў канцы 1936 года, калі мяцежнікі з поўдня падступілі да Мадрыда, рэспубліканскія танкісты паказалі сваё майстэрства. Яны ўварваліся на артылерыйскія пазіцыі мяцежнікаў, яны знішчылі яго пяхоту, гарматы, танкі, аўтамашыны. Рэспубліканскія танкісты ў рашаючыя дні прыпынілі наступленне мяцежнікаў на Мадрыд і далі магчымасць рэспубліканскім войскам трывала ўмацавацца на подступах да сталіцы.

Няма патрэбы многа гаварыць аб гераізме ўрадавых лётчыкаў. Ён вядомы. Інтэрвенты ў першы-ж месяц мяцежу даставілі мяцежнікам больш 100 самалётаў. Гэта адразу дало ім вялікую перавагу над рэспубліканцамі. Атрады народнай арміі не маглі аказваць супраціўлення, калі на іх налятала фашысцкая авіяцыя, падтрымліваўшая атакі пяхоты. Але к канцу 1936 года становішча змянілася. У рэспубліканцаў паявіліся новыя знішчальнікі і бамбардыроўшчыкі.

Калі фашысты пачалі сістэматычна бамбардыраваць Мадрыд з паветра, то толькі ў 25 выпадках з 50 ім удавалася скідаць бомбы. У астатніх выпадках своечасова паяўляліся рэспубліканскія знішчальнікі, і фашысцкія самалёты накіроўваліся ў бегства. У паветраных баях фашысцкія лётчыкі толькі ў тым выпадку не ўцякалі ад рэспубліканскіх самалётаў, калі мелі двух-ці трохразовую перавагу. Лётчыкі-ж рэспубліканскай арміі смела кідаліся ў бой з мацнейшым у некалькі раз праціўнікам і знішчалі яго.

У апошнія дні ва ўпартых баях на Мадрыдскім фронце, калі народная армія перайшла ў наступленне, рэспубліканская авіяцыя паказала цуды гераізма, знішчыўшы дзесяткі самалётаў праціўніка.

Зразумела, не ўсё яшчэ зроблена для таго, каб армія народнага фронта стала арміяй у сапраўдным сэнсе. Патрабуюцца яшчэ вялікія намаганні для надання ёй высокай боездольнасці. Не ўсюды зжыты старыя забабоны, партызаншчына. Яшчэ сядзяць і на фронце і ў тыле прытаіўшыеся ворагі народнага фронта. Захват фашыстамі Малагі тлумачыцца, між іншым, і тым, што ў рэспубліканскім штабе абароны былі здраднікі—фашысты. Нядаўні путч трацкістаў у Барселоне паказаў, што фашысцкія агенты імкнуцца падарваць боездольнасць рэспубліканскай арміі. Здраднікі аказаліся і на паўночным фронце, у арміі баскаў.

У Каталоніі да апошняга часу армія не была рэарганізавана па ўзору арміі цэнтральнага фронта. Толькі цяпер яна рэарганізавана і падпарадкавана цэнтральнаму рэспубліканскаму камандаванню. Былы ваенны міністр Ларго Кабальеро мала ўвагі аддаваў гэтаму пытанню. Рэзервы накапляліся недастаткова хутка. Гэтым тлумачыцца, між іншым, тое, што паражэнне інтэрвентаў і мяцежнікаў пад Гвадалахарай не ператварылася ў іх разгром.

Інтэрвенты даставілі з Італіі і Германіі каля 100 тысяч войск для барацьбы з іспанскім народам. Яны велізарнымі сіламі, колькасцю да 65 тысяч навалілiся на абараняўшую Більбао слабую ўрадавую армію Паўночнага фронта. Зараз і гэта армія рэарганізуецца.

Мы маем зараз вялікія поспехі рэспубліканцаў на Мадрыдскім фронце, якія прарвалі надзвычай умацаваныя пазіцыі праціўніка.

Інтэрвенты і мяцежнікі могуць мець прыватныя, часовыя поспехі, бо слабыя месцы на абшырных рэспубліканскіх франтах яшчэ ёсць. Але ўжо нельга параўнаць новую рэспубліканскую армію з той, якая была ў распараджэнні іспанскага ўрада народнага фронта ў першыя дні наступлення мяцежнікаў на Мадрыд. З таго часу яна непараўнана вырасла, умацавалася, аснасцілася багатай тэхнікай. У гэтым — зарука канчатковай перамогі народнай арміі над азвярэлымі бандамі ўзброенага да зубоў фашызма.

Н. ПЕТРОЎ

ЯШЧЭ АБ КАВАРНЫХ ПРЫЁМАХ ЗАМЕЖНАЙ РАЗВЕДКІ

(ПРАЦЯГ. ПАЧАТАК ГЛ. НА 2 СТАР.)

Вывучэнне вялося аж да таго, якія індывідуальныя густы тых ці іншых «аб'ектаў», намечаных для вярбоўкі ў гэтых адносінах. Вядома, што выпадкі вярбоўкі такім шляхам мелі месца.

Для забеспячэння сваёй дзейнасці замежныя разведкі абзаводзяцца значнай спецыяльнай «гаспадаркай». Сюды перш за ўсё адносіцца збіранне дакументаў для афармлення ў іншых краінах перакідваемых туды шпіёнаў. Неабходна сказаць, што хаця буржуазная разведка мае надзвычай добрую тэхніку аднаўлення і друкавання дакументаў і можа падрабляць некаторыя дакументы, яна ўсё-ж вельмі зацікаўлена ў пакражы і збіранні такіх дакументаў, як партыйныя, комсамольскія білеты, пашпарты, прафсаюзныя білеты і пасведчанні. Трэба прама сказаць, што кожны згублены дакумент падобнага роду — гэта «хлеб» для замежнай разведкі. Нядбайнасцю ў гэтых адносінах яна жывіцца. Толькі пільнасць і стараннае хаванне, а таксама і самая сур'ёзная праверка прад'яўляемых дакументаў могуць перашкодзіць таемнай рабоце ворага.

Да ліку дапаможных звенняў шпіёнскага апарата адносяцца рознага роду дапаможныя агенты-сувязісты, часам радысты, «маршрутнікі» і т. п. Часта замежныя разведкі прыбягаюць да скарыстання ў гэтых ролях рознага роду асоб, што прыязджаюць у СССР: актораў, акрабатаў, эстраднікаў, турыстаў і т. д.,—не гаворачы ўжо аб афіцыяльных асобах. Пільнасць і насцярожанасць ва ўсіх выпадках датыкання з прадстаўнікамі іншага свету з'яўляюцца таму абавязковым правілам для кожнага чэснага совецкага грамадзяніна.

***

Самай гнуснай катэгорыяй буржуазна-фашысцкіх шпіёнаў з'яўляюцца тыя здраднікі і двурушнікі, якія прыкрываюць сваю подлую работу партыйным білетам і маскай «сваіх» людзей. Гэтыя ворагі, што прытаіліся сярод нас, — трацкісты, бухарынцы, змоўшчыкі з банды тройчы праклятых Гамарнікаў і Тухачэўскіх і іншая паўзучая нечысць — з'явіліся «знаходкай» для фашысцкіх разведак. Як мы цяпер ведаем, яны самі шукалі сувязей з фашысцкай разведкай. З шалёнай злобай, нянавісцю да сацыялізма, да нашай вялікай партыі яны пайшлі на службу капіталізму. Хітра і тонка яны абманвалі працоўных нашай краіны, скарыстоўваючы сваё становішча, групуючы вакол сябе бандытаў усіх масцей, прасоўваючы іх на патрэбныя месцы, намацваючы і прыцягваючы да сябе ўсякага роду хісткія і незадаволеныя элементы, рыхтуючы паражэнне Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Нямала надзей ускладала на іх стратэгія ваяўнічых германскіх, японскіх і польскіх імперыялістаў, якія рыхтуюць крывавую вайну супроць вялікай краіны сацыялізма. Недарма так бяснуюцца і шалеюць фашысцкія сабакі, правакатары вайны і славаблуды па поваду разгрому банды здраднікаў у СССР і сакрушальнага ўдара па фашысцкай разведцы.

Але не збыліся і не збудуцца іх разлікі. Вялікі і свабодны совецкі народ, згуртаваны вакол партыі Леніна—Сталіна, рашуча і пераможна ідзе наперад, змятаючы і знішчаючы на сваім шляху гадаў і скарпіёнаў фашызма. Пазыка ўмацавання абароны СССР, заваяванне Паўночнага полюса, беспасадачны пералёт з Масквы ў Амерыку, новыя атрады Герояў Совецкага Саюза, новы ўздым энтузіязма ў нашай прамысловасці і сацыялістычнай сельскай гаспадарцы — такія дні і справы нашай краіны, якая без астачы выкарчоўвае ворагаў сацыялізма і ліквідуе ўсе вынікі падрыўнай работы шкоднікаў, шпіёнаў і дыверсантаў.

Аднак, няма сумнення, што ворагі і надалей будуць прабаваць засылаць да нас сваіх шпіёнаў і вербаваць асобныя, няўстойлівыя элементы з грамадзян нашай краіны.

Вопыт гісторыі сведчыць, што перад кожнай вайной буржуазія намагалася насадзіць разведчую сетку ў лагеры свайго магчымага праціўніка. Перад вайной 1870—1871 года кіраўнікі тадышняй Прусіі, Бісмарк і Мольтке, аддавалі вялікую ўвагу разгортванню шпіянажу на тэрыторыі Францыі і патрабавалі ад вядомага кіраўніка разведкі Штыбера найшырэйшага размаху ў гэтых адносінах. Вайна была пачата толькі тады, калі Штыбер насадзіў у Францыі 30.000 прускіх шпіёнаў. За час самой вайны было паслана і завярбавана яшчэ 35.000 шпіёнаў для ўзмацнення і папаўнення агентурнай сеткі, закладзенай яшчэ ў мірны час.

Вядома таксама, што ў нашы дні фашысцкая Германія, рыхтуючыся да нападу на Іспанскую рэспубліку, літаральна наваднiла Іспанію сваімі шпіёнамі. Па дакументах, выяўленых урадам народнага фронта ў Мадрыдзе, Валенсіі і Барселоне, устаноўлена, што германская разведка к моманту пачатку ваенна-фашысцкага мяцяжу генерала Франко насадзіла ў буйных цэнтрах Іспаніі некалькі тысяч сваіх шпіёнаў.

У момант, калі фашысцкія дзяржавы рыхтуюць разбойніцкі напад на СССР, трэба памятаць, што асабліва вялікай будзе іх актыўнасць у арганізацыі шпіянажу супроць СССР.

«Паўстае пытанне, чаму буржуазныя дзяржавы павінны адносіцца да совецкай сацыялістычнай дзяржавы больш мякка і больш добрасуседска, чым да аднатыпных буржуазных дзяржаў? Чаму яны павінны засылаць у тылы Совецкага Саюза менш шпіёнаў, шкоднікаў, дыверсантаў і забойцаў, чым засылаюць іх у тылы родных ім буржуазных дзяржаў? Адкуль вы гэта ўзялі? Ці не вярней будзе, з пункту гледжання марксізма, дапусціць, што ў тылы Совецкага Саюза буржуазныя дзяржавы павінны засылаць удвая і ўтрая больш шкоднікаў, шпіёнаў, дыверсантаў і забойцаў, чым у тылы любой буржуазнай дзяржавы?» **(Сталін).**

Сапраўды, факты гавораць аб тым, што ў СССР шпіёны засылаюцца ў яшчэ большай колькасці, чым у перыяды падрыхтоўкі ранейшых войн паміж буржуазнымі дзяржавамі. За адно лета 1932 года на адным з участкаў нашай заходняй граніцы, адлеглаcцю ў 300 кіламетраў, было выялўлена да 450 чалавек, якія перайшлі граніцу, галоўным чынам з мэтаю шпіянажу. У часе канфлікту 1929 года на КУЧ было ўстаноўлена, што штаб аднай толькі 15-й брыгады маньчжурскіх войск паслаў супроць совецкага Забайкалля каля 300 шпіёнаў.

У святле гэтых фактаў прыведзеная вышэй перасцярога геніяльнага правадыра совецкага народу з'яўляецца як нельга больш своечасовай. Яна мабілізуе ўсіх працоўных на максімальнае павышэнне пільнасці, увагі да захавання дзяржаўнай тайны, чоткасці і арганізаванасці у рабоце, барацьбы з усякай расхлябанасцю і разгільдзяйствам.

Аўсевіч Дуся (злева) і Свірыдава Ксана (работніцы арцелі імя Фрунзе), якія едуць на Далёкі Ўсход. Фото Л. Сашына.

ВЫНАХОДЦЫ БССР ДА 20-годдзя КАСТРЫЧНІКА

Вынаходцы БССР уключыліся ў актыўную падрыхтоўку да 20-годдзя Вялікай Кастрычніцкай рэволюцыі. У ЦС вынаходцаў БССР паступіў ужо рад цікавых вынаходніцтваў і рацыяналізатарскіх прапаноў. Дырэктар машынавыпрабавальнай станцыі сельскай гаспадаркі Наркамзема БССР т. Мацэпура вынайшоў бульбаўборачны двухрадны камбайн. Камбайн механізіруе ўсе працэсы ўборкі бульбы пачынаючы ад выбаркі клубняў і да ўпакоўкі ў тару. Вытворчасць камбайна — 5 гектараў за 10 гадзін. Ён дае эканомію рабочай сілы ў параўнанні з плужнай уборкай на 80 проц. і з двухраднай бульбакапалкай № 2 — на 30—35 проц.

Калгаснік-вынаходца т. Хатылёў (Суражскі раён) працуе над канструкцыяй ільнамалацілкі, якая складаецца з аднаго вялікага і трох маленькіх валікаў па тыпу машыны «Эддзі». Новая канструкцыя Хатылёва павялічыць вытворчасць працы ільнамалацілкі на 50 проц.

Заслугоўваюць вялікай увагі вынаходніцтвы асістэнтаў кафедры фізікі медыцынскага інстытута тт. Анісімава і Гульніцкага. Яны вынайшлі электратэрмометр, якім можна вымераць тэмпературу страўніка, мышцаў, касцей, слізістай абалонкі носа і т. д.

Апрача таго зарэгістраван рад вынаходніцтваў па выкарыстанню адыходаў вытворчасці. Тав. Шэр (скурзавод «Большэвік») знайшоў спосаб вырабу клею з хромавай высачкі, што дае магчымасць выкарыстоўваць адыходы скуранай вытворчасці.

Усё гэта — далёка не поўны пералік тых работ, над якімі працуюць вынаходнікі БССР да 20-годдзя Кастрычніка.

ПАДРЫХТОЎКА ДА УСЕБЕЛАРУСКАЙ ВЫСТАЎКІ НАРОДНАГА ВЫЯЎЛЕНЧАГА МАСТАЦТВА

На сваім чарговым пасяджэнні Камітэт усебеларускай выстаўкі народнага выяўленчага мастацтва, якая прысвячаецца 20-годдзю Вялікай Кастрычніцкай рэволюцыі, зацвердзіў арганізацыйны план выстаўкі. Для адбору экспанатаў і папулярызацыі выстаўкі па плану намячаецца правесці акруговыя выстаўкі народнага выяўленчага мастацтва. У 30 раёнаў рэспублікі камітэтам паслана 15 мастакоў, якія апрача адпаведнай агітацыйна-прапагандысцкай работы займуцца зборам экспанатаў.

Аднachасова з гэтым камітэт ухваліў і паслаў у Маскву на ўсесаюзную выстаўку народнага выяўленчага мастацтва 95 работ мастакоў-самавучак БССР. Асаблівай увагі заслугоўваюць работы віцебскага мастака-самавучкі Дамінскага «Абарона Мадрыда», «Ліквідацыя непісьменнасці», «Мельніца», «Прудок» і інш. Пасланы таксама выдатныя работы гомельскага мастака Паварыча — партрэт Н. Астроўскага і інш.

Сярод пасланых работ таксама знаходзяцца малюнкі калгасніка Дзеніскевіча (Журавічы), акварэлі з жыцця Далёка-Усходняй Чырвонай Арміі — Ібрагіма Лебедзь (Менск), аплікацыя «Серго Орджанікідзе» — Самусёнкі (Гомель) і т. д.

Н. ВІШНЕЎСКІ.

АБ АСЕННІМ ПАЛЯВАННІ НА ДЗІЧ

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

Дазволіць асенняе паляванне на дзіч у наступныя тэрміны:

а) на ўсю балотную і водаплаваючую дзіч: качак, дупеляў, бекасаў, вальдшнепаў, карасцеляў, вадзяных курачак і ўсе віды кулікаў — з 24 ліпеня да 1 снежня 1937 г.;

б) на баравую дзіч: цецерукоў, белую курапатку, рабчыкаў і галубоў — з жніўня да 1 снежня 1937 г.;

в) на глухара, шэрую курапатку, перапёлку — з 1 верасня да 1 кастрычніка 1937 года.

Старшыня Совета Народных Камісараў **Д. ВАЛКОВІЧ.**

Кіраўнік спраў Совета Народных Камісараў БССР **І. КОНІКАЎ.**

Карціна „Сталінскі маршрут“ з запалак

РЭЧЫЦА. (Кар. «Звязды»). Апошняя работа мастака-самавучкі электраманцёра рэчыцкай запалкавай фабрыкі «Х Кастрычнік» Пятра Фёдаравіча Каўшэўнага — мазаічны партрэт вялікага рускага паэта А. С. Пушкіна. Гэты партрэт паэта, складзены з 50 тысяч рознакаляровых запалак, набыт ва ўласнасць усесаюзнай пушкінскай выстаўкі ў Маскве.

Зараз т. Каўшэўны закончыў складанне эскіза для сваёй новай вялікай работы — мазаічнай карціны «Сталінскі маршрут». Карціна пакажа гістарычны пералёт Герояў Совецкага Саюза тт. Чкалава, Байдукова і Белякова з Масквы, праз Паўночны полюс, у Паўночную Амерыку. Размер карціны — 2,5 метра даўжыні і 1 метр шырыні. Для паказу карты пералёту будуць падабраны запалкі ўсіх патрэбных колераў. Зялёны колер пакажа лясы, блакітны — воды і т. д. Увесь маршрут будзе паказан чырвонай лініяй. На фоне гэтай карты—каляровыя партрэты тт. Чкалава, Байдукова і Белякова. Тав. Каўшэўны зараз дэталёва прапрацоўвае падбор колераў.

Аб размерах новай работы мастака-самавучкі можна меркаваць па таму, што на складанне карціны «Сталінскі маршрут» пойдзе звыш 400 тыс. рознакаляровых безапасных запалак. Тав. Каўшэўны намеран скончыць карціну да 20-годдзя Вялікай пралетарскай рэволюцыі.

«Звязда» ўжо многа разоў звярачала ўвагу на работы Пятра Каўшэўнага. Пасля гэтага ў Камітэце па справах мастацтваў «зацікавіліся» дзейнасцю мастака-самавучкі. Паслалі пісьмовы запрос, і на гэтым справа скончылася.

Неабходна дапамагчы Пятру Каўшэўнаму ажыццявіць яго замысел па стварэнню карціны, прысвечанай гераічнаму пералёту.

Н. ГАСМАН.

СКОНЧЫЛІСЯ 5-ЫЯ УСЕБЕЛАРУСКІЯ ВАЕННА-ХІМІЧНЫЯ СПАБОРНІЦТВЫ

У цэнтральных лагерах Асоавіяхіма пад Менскам на працягу чатырох дзён адбываліся 5-тыя ўсебеларускія ваенна-хімічныя спаборніцтвы. У іх прымалі ўдзел 22 каманды. Абсалютнае першынства заваявала каманда № 7 Варашылаўскага райсовета Асоавіяхіма (Менск), якая атрымала пераходны сцяг Цэнтральнага Совета Асоавіяхіма БССР. Другое месца дасталася камандзе № 19 «Чырвонага Крыжа» (Менск). Пяць каманд, пераможцаў спаборніцтваў, прэміяваны калектыўнымі і індывідуальнымі каштоўнымі падарункамі.

Трэба адзначыць, што асоавіяхімаўскія арганізацыі Мазыра, Рэчыцы і Віцебска вельмі дрэнна падрыхтавалі свае каманды да спаборніцтваў. Райсоветы Асоавіяхіма Магілева, Полацка і Слуцка зусім не выслалі каманды на спаборніцтвы.

БЕЛАРУСКІЯ ФІЗКУЛЬТУРНІКІ У ЛЕНІНГРАДЗЕ

У Менск вярнуўся ўдзельнік усесаюзнага фізкультурнага парада, чэмпіён БССР і СССР па цяжкай атлетыцы Наум Лапідус.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам тав. Лапідус падзяліўся сваімі ўражаннямі аб парадзе і расказаў, што ён ішоў у калоне чэмпіёнаў і майстроў Саюза. На грудзях у яго быў надпіс «Чэмпіён БССР і СССР па штанзе».

Па запрашэнню ленінградскіх фізкультурных арганізацый беларуская дэлегацыя ноччу 15 ліпеня выехала ў Ленінград, дзе яны будуць прымаць удзел у грандыёзным фізкультурным парадзе, які адбудзецца сёння, 18 ліпеня.

Беларускія фізкультурнікі пакажуць працоўным г. Ленінграда тыя-ж нумары, з якімі яны выступалі ў Маскве.

ДЗЕЦІ НА АДПАЧЫНКУ

Добра і весела адпачываюць у пяці піонерскіх лагерах дзеці рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічных работнікаў свінасаўгасаў рэспублікі. Лагеры знаходзяцца непадалёку ад саўгасаў і карыстаюцца ўвагай грамадскіх арганізацый і бацькоў. У лагерах саўгаса «Бабінічы», Аршанскага раёна, адпачываюць 80 дзяцей, імя Свердлова, Дзяржынскага раёна—60 дзяцей, «Культура», Чавускага раёна—40 дзяцей, імя Гікала, Ветрынскага раёна—45 дзяцей і «Зара захаду», Заслаўскага раёна—30 дзяцей. Для адпачываючых арганізавана санаторнае харчаванне.

ЗНІЖЭННЕ ЦЭН НА БУДАЎНІЧЫЯ МАТЭРЫЯЛЫ

З 20 ліпеня значна паніжаюцца рознічныя цэны на будаўнічыя матэрыялы шырокага спажывання. Так, сотня будаўнічай цэглы, якая раней каштавала 18 рублёў, будзе каштаваць 15 руб., сотня чарапіцы раней каштавала 30 руб., зараз 24 руб. Каштоўнасць кілограма алебастра зніжаецца з 25 кап. да 20 кап. і т. д.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Менскі гарком КП(б)Б паведамляе, што 19 ліпеня ў Зялёным тэатры ў парку імя Горкага (былы сад «Профінтэрн») у 7 гадзін вечара для рабочых-будаўнікоў Менска адбудзецца даклад аб міжнародным становішчы. Дакладчык — рэдактар газеты «Звязда» тав. Юркоў.

Білеты ў гаркоме КП(б)Б і ў клубе будаўнікоў.

МЕНГАРКОМ КП(б)Б.

ДЗЕННІК

— **Сход комсамольскага актыва Сталінскага раёна** г. Менска адбудзецца 19 ліпеня ў 7 гадзін вечара ў памяшканні ВКСГШБ (Карла Маркса, 30). На парадку дня—даклад аб выніках XVI з'езда КП(б)Б. Білеты ў райкоме комсамола.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

СЁННЯ Ў ТЭАТРАХ І КІНО:

Памяшканне Белдзярждрамтэатра — гастролі Маскоўскага тэатра імя МОСПС — ВОРАГІ. Пачатак у ... г. веч. Білеты ў касе тэатра з 12—2 і з 5 г. веч.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка» — МАЛЕНЬКАЯ МАМА

Дзіцячы гукавы кінотэатр — ЮНАСЦЬ

Гукавы кінотэатр «Пролетарый» — ДАЧКА ПАРТЫЗАНА

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал» — ЗОРЫ ПАРЫЖА

Гукавы кінотэатр «Спартак» — ПЕРАМОЖЦЫ НОЧЫ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал». З 19 ліпеня — гукавы мастацкі фільм вытворчасці «Союздэтфільм» „ПУЦЁЎКА Ў ЖЫЦЦЁ“. Рэж. Экк. У галоўных ролях: засл. арт. рэспублікі Баталаў і Шараў.

ДЗЯРЖЦЫРК (Парк імя Горкага, тэл. 22-725). СЁННЯ ВЯЛІКАЕ цыркавое прадстаўленне ў 3-х аддзяленнях. Заслужаны артыст рэспублікі Віталій ЛАЗАРЭНКА. Гастролі дрэсіроўшчыцы МОРСКІХ ЛЬВОЎ Тамары БРОК. Пачатак у 9 гадзін веч. Каса з 12—2 і з 5 гадз. веч.

РАДЫЁПЕРАДАЧЫ НА 18 ЛІПЕНЯ:

8.30 — «Апошнія паведамленні». 10.30 —канцэрт для дзяцей. 11.30 — гутарка. 13.15 — аграгутарка. 13.30 — літаратурная перадача на польскай мове. 14.20—канцэрт па заяўках. 16.05 — эстрада для паркаў і садоў. 17.15 — канцэрт па заяўках. 18.15 — міжнародны агляд. 18.30—літаратурная перадача. 19.30 — трансляцыя з Кіева. 20.30 — канцэрт, прысвечаны Іспаніі (трансляцыя са станцыі імя Комінтэрна.

РАДЫЁПЕРАДАЧЫ НА 19 ЛІПЕНЯ:

16.05 — канцэрт. 16.30 — літаратурная перадача. 17.00 — перадача для дзяцей. 17.41 — «Апошнія паведамленні». 19.30 — песні народаў СССР. 20.00 — перадачы з цыкла «Жыццё выдатных людзей». 20.15 — пісьмы Фелікса Дзяржынскага.

УВАГА!

З 1 ЛІПЕНЯ 1937 г. ЗНАЧНА ЗНІЖАНЫ ТАРЫФЫ ПА СТРАХАВАННЮ ХАТНЯЙ МАЕМАСЦІ

Так, напрыклад, устаноўлены плацяжы з 1.000 руб. у год

	Да 1-VII—37 г.	З 1-VII—37 г.
1. У каменных дамах з вогнетрывалым дахам	1 р. 50 к.	1 р. 00 к.
2. У каменных дамах з вогнетрывалым дахам таксама ў змешаных дамах	2 р. 50 к.	2 р. 00 к.
3. У іншых будоўлях з вогнетрывалым дахам	4 р. 00 к.	2 р. 50 к.
4. У сельскіх мясцовасцях і дачных пасёлках: а) па хатняй маемасці, якая знаходзіцца ў будынках, крытых жалезам, чарапіцай і інш. агнетрывалымі матэрыяламі.	—	6 р. 00 к.
б) па маемасці, якая знаходзіцца ў будынках з драўлянымі і саломенымі стрэхамі.	—	9 р. 00 к.

Вы можаце выклікаць на дом агента (бясплатна) для страхавання сваёй маемасці з раённай страхавой інспекцыі па месцу жыхарства.

АДРАСЫ гарадскіх і раённых інспекцый Дзяржстраха БССР: Менгарфа, тэл. 23-160, а ў раёнах — пры ўсіх райфінаддзелах.

БЕЛДЗЯРЖСТРАХ.

МЕНСКІ САЮЗУНІВЕРМАГ НКУГ СССР (Совецкая, 59)

З 1 ліпеня ЗНІЖАНЫ ЦЭНЫ НА НАСТУПНЫЯ ТАВАРЫ:

Трыкатажная бялізна	— 5 проц.
Верхні трыкатаж віскозны	— 5 проц.
Наскі мужчынскія	— 8 проц.
Панчохі жаночыя віскозныя	— 5 проц.
Панчохі і наскі дзіцячыя	— 5 проц.
Гатовае плацце—мужч. і жаночае	7—10 проц.
Бялізна — мужч. і жаночая	5—8 проц.
Дзіцячае гатовае плацце і бялізна	7—10 проц.
Галаўныя ўборы	5—10 проц.
Галантарэя ў сярэднім на	10 проц.
Музыкальныя інструменты: балалайкі, гармоні, гітары, мандаліны, баяны	ад 10 да 15 проц.
Школьныя прылады — ранцы, пеналы, ручкі, пер'і і інш.	— 5 проц.
Цацкі	— 15 проц.
Футровыя галаўныя ўборы	— 5 проц.
Мэбля	— 7,5 проц.

КУПЛЯЙЦЕ ТАВАРЫ Ў МЕНСКІМ САЮЗУНІВЕРМАГУ

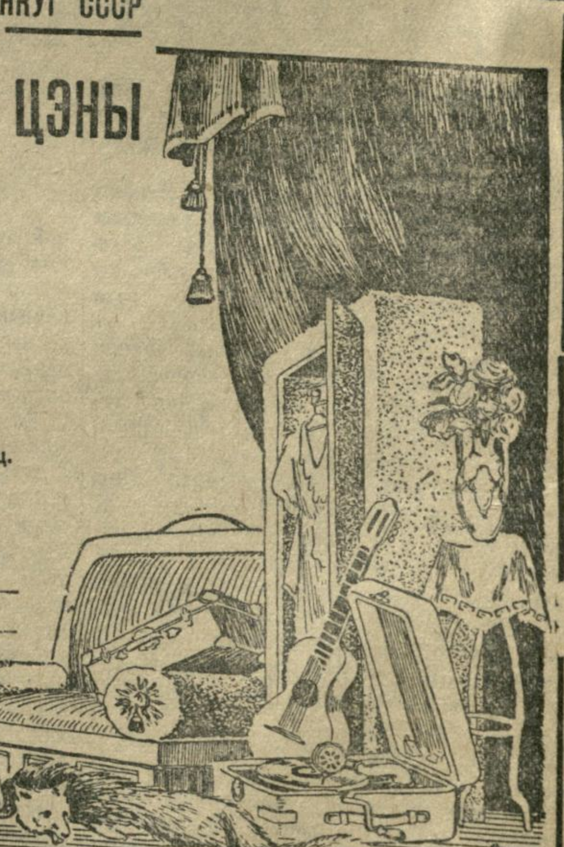

Беларускі дзяржаўны індустрыяльна-тарфяны тэхнікум абвяшчае ПРЫЁМ на 1-шы курс

ТЭРМІН НАВУЧАННЯ 4 ГАДЫ 2 МЕСЯЦЫ.

Індустрыяльна-тарфяны тэхнікум рыхтуе спецыялістаў-тэхнікаў па даследванню тарфяных месцанараджэнняў, арганізацыі торфпрадпрыемстваў і па выкарыстанню тарфяных масіваў на паліва ўсімі існуючымі спосабамі здабычы (машына-фармовачны, багерны, фрэзерны, малы і вялікі гідраторф).

Усе паступаючыя павінны трымаць іспыты за 7 класаў сярэдняй школы па роднай і рускай мовах, матэматыцы і грамадазнаўству.

Іспыты адбудуцца з 15 па 28 жніўня.

Пачатак заняткаў 1 верасня 1937 г.

Тэхнікум забяспечан высокакваліфікаваным выкладчыцкім персаналам (дацэнты, асістэнты і інжынеры розных спецыяльнасцей).

ВЯДУЧЫЯ ДЫСЦЫПЛІНЫ Ў ТЭХНІКУМЕ НАСТУПНЫЯ:

тэхнічная механіка, супраціўленне матэрыялаў, геадэзія, арганізацыя і эксплаатацыя тарфяной гаспадаркі, торфмашыны, гідратэхніка ў тарфяной справы, машыны гідраторфа, рухавікі ўнутранага згарання і трактары.

Жадаючыя паступіць у Беларускі дзяржаўны індустрыяльна-тарфяны тэхнікум павінны прадставіць дакументы: пасведчанне аб сканчэнні 7 класаў, аўтабіяграфію, метрыку, даведку аб здароўі, 2 фотакарткі і паштовых марак на 40 кап.

Заявы прымаюцца да 15 жніўня 1937 года па адрасу: гор. Менск, Барысаўскі тракт, № 55, памяшканне Політэхнічнага інстытута, 3 паверх, пакой 117. Беларускі дзяржаўны індустрыяльна-тарфяны тэхнікум.

Асобы, залічаныя ў тэхнікум, забяспечваюцца стыпендыяй па ўстаноўленых нормах, інтэрнатам і сталоўкай.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Выдавецтву газеты «Звязда» ПАТРЭБНА МАШЫНІСТКА. Звяртацца: Совецкая, 63, II паверх.

Менская гарадская камісія садзейнасці дзяржкрэдыту і ашчадсправе пры прэзідыуме Менгорсовета і Цэнтральная ашчадкаса № 16 разам з фінсекцыяй Менгорсовета склікаюць 19 ЛІПЕНЯ ў 7 гадзін вечара ў КЛУБЕ ІМЯ СТАЛІНА (рог Інтэрнацыянальнай і Комсамольскай) ГАРАДСКУЮ НАРАДУ старшынь камсодаў, старшынь фабзаўмясцкомаў, старшынь жактаў, галоўных бухгалтараў і загадчыкаў разліковых сталоў прадпрыемстваў і ўстаноў горада.

Яўка абавязкова без спазнення.

Пасля нарады — мастацкая частка.

ФІНСЕКЦЫЯ ГОРСОВЕТА, ГОРКАМСОД, ЦЭНТРАЛЬНАЯ АШЧАДКАСА № 16.

На падставе пастановы СНК БССР ад 9 ліпеня 1937 г. за № 1601 аб абавязковым ПРАХОДЖАННІ ўсімі АЎТАРАБОТНІКАМІ і ШОФЕРАМІ аўтамашын КІНОКУРСА па тэорыі аўтамабіля і правіл вулічнага руху ПРАПАНУЕЦЦА ўсім кіраўнікам аўтамабільных гаспадарак г. Менска ў пяцідзённы тэрмін ЗАКЛЮЧЫЦЬ ДАГАВОРЫ з упаўнаважаным усесаюзнай кінаконторы камітэта па справах фізкультуры і спорта пры СНК СССР для праходжання курса.

Афармленне праводзіцца ў памяшканні ЦК саюза шофераў (Пл. Волі, Дом працы, трэці паверх, пакой № 15. тэл. 21-670).

ДЗЯРЖАЎТАІНСПЕКЦЫЯ, КІРАЎНІЦТВА РК МІЛІЦЫІ НКВД БССР.

У аддзел аб'яў звяніце па тэл. 21-845

Уп. Галоўлітбела № А—2427. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая, 63. Б., К., С.